

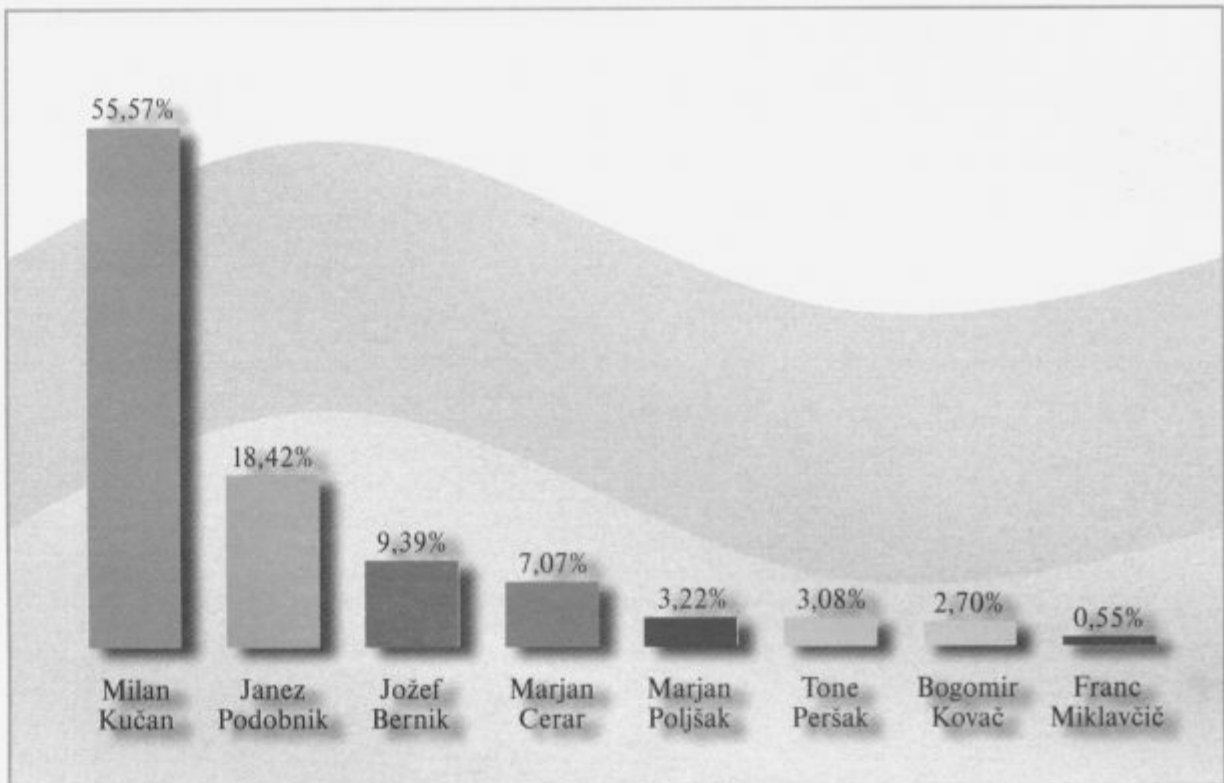

Novi stari predsednik

Nedeljske (23. novembra) predsedniške volitve so se končale že v prvem krogu, saj je Milan Kučan dobil 55,57% odstotkov glasov. Kljub temu, da bodo uradni rezultati volitev znani šele 2. decembra, ko bodo preštete še glasovnice iz tujine, se kaj bistvenega ne more zgoditi. Letošnjih volitev se je v zelo slabem vremenu udeležilo 68,29% vseh, ki imajo volilno pravico. Na Ilirskobistriškem oziroma v 7. volilnem okraju 2. volilne enote s sedežem v Postojni (Primorska) je bila udeležba s 75% višja od slovenskega povprečja. Milan Kučan pa je od 8324 možnih prejel 4.039 glasov oziroma 48,52%.

Za predsednika države se je, podobno kot pred petimi leti, a takrat tudi dve ženski, potegovalo osem kandidatov: 52-letni Marjan Poljšak, diplomirani inženir kemijske tehnologije (kandidat NSD), 38-letni Janez Podobnik, dr. medicine (SLS), 45-letni Bogomir Kovač, doktor ekonomskih znanosti (LDS), 56-letni Milan Kučan, dipl. pravnik (kandidat volivcev), 50-letni Tone Peršak, diplomirani režiser in komparativist (DS), 76-letni Franc Miklavčič, upokojeni dipl. pravnik (KSU), 54-letni Marjan Cerar, mag. kemije in ekonomije (kandidat volivcev) in 73-letni Jožef Bernik, upokojeni dr. pravnih znanosti (SDS in SKD).

Za Milanom Kučanom so se predsedniški kandidati po številu prejetih glasov razvrstili takole: dr. Janez Podobnik je dobil 18,42% glasov, dr. Jožef Bernik 9,39%, Marjan Cerar 7,07%, Marjan Poljšak 3,22%, Tone Peršak 3,08%, Bogomir Kovač 2,70% in Franc Miklavčič 0,55% glasov. Primerjava rezultatov volitev v Sloveniji in na Ilirskobistriškem pokaže, da velikih odstopanj ni bilo, čeprav je za Milana Kučana glasovalo nekaj manj volivcev kot v slovenskem povprečju. Okrajna volilna komisija ni zabeležila nobenih kršitev. Tabela s podrobnimi izidi volitev na Ilirskobistriškem objavljamo na 2. strani.

Ali prihajajo za invalide in množico brezposelnih boljši časi?

Ilirskobistriški občinski svet je na juljski seji sprejel sklep, da bo občina v sodelovanju z Republiškim zavodom za zaposlovanje, Območno enoto Koper, izdelala projekt za organiziranje oziroma ustanovitev invalidskega podjetja preko javnih del, saj je občina Ilirska Bistrica ena izmed redkih občin v Sloveniji, ki takega podjetja nima. Jože Rolih, ki od začetka septembra vodi aktivnosti v zvezi z ustanovitvijo tovrstnega podjetja, je pripravil tudi zelo zanimivo analizo invalidske problematike.

Po statističnih podatkih je bilo v občini Ilirska Bistrica konec junija letošnjega leta 14.232 prebivalcev, od tega 4.777 delovno aktivnih, med katerimi je 3.698 zaposlenih v industriji, kmetijstvu in drugih dejavnostih. V občini je brezposelnega kar 22,6% aktivnega prebivalstva, zaskrbnjujoča je tudi problematika zaposlovanja invalidov, za že zaposlene pa iskanje ustreznih del v podjetjih ali v drugih organizacijah oziroma pri delodajalcih. Največ invalidov, ki predstavljajo nekaj manj kot 7% aktivnega prebivalstva, je prijavljenih na Ilirskobistriškem Uradu za delo (108). V analizi je zajetih 43% aktivnega prebivalstva in 308 invalidov: največ je takih, ki imajo dokončano ali nedokončano osnovno šolo (136), 25 II., 31 III., 89 jih ima IV., 25 V., VI. ali VII. stopnjo izobrazbe imata 2 osebi. Velika večina - kar 71% - ima priznano tretjo kategorijo invalidnosti (delajo s polnim delovnim časom, vendar imajo določene omejitve pri delu), približno 57% invalidov je starih od 40 do 50 let, dobrih 23% pa je takih, ki so dopolnili 50 ali več let.

Sodelovanje pri iskanju možnosti za ustanovitev invalidskega podjetja so ponudila nekatera večja podjetja v občini, ki zaposlujejo več kot 5% invalidov, za katere bi želela poiskati ustrezna dela. Najtežja naloga je iskanje primernih programov, ki bi v prvi vrsti omogočili ustanovitev takega podjetja in mu zagotavljali obstanek in razvoj. S ciljem čimprejšnje realizacije te naloge so v začetni fazi nekaj svojih programov oziroma del in prostorov pripravljeno odstopiti: Termoplasti-Plama, Komunalno stanovanjsko podjetje Ilirska Bistrica, občina Ilirska Bistrica in Gozdno gospodarstvo Postojna, ki bi svoj del programa preneslo v podjetje marca prihodnjega leta.

Osnovni pogoji za ustanovitev invalidskega podjetja oziroma družbe z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) so zagotovljeni, družbeniki - Plama-pur in Termoplasti-Plama iz Podgrada, Petrol Transport Ilirska Bistrica, KSP Ilirska Bistrica, GG Postojna in občina Ilirska Bistrica - pa so pripravljeno (ilirskobistriški občinski svet je o deležu občine pri ustanovitvi podjetja razpravljal in se pozitivno izrekel na 34. seji v torek, 2. decembra) z enakimi denarnimi vložki pristopiti k ustanovitvi. Ustanovna skupščina naj bi bila 9. decembra 1997, podjetje pa bi z najmanj petimi zaposlenimi pričelo z delom 1. januarja 1998.

Referendum je uspel v Hrušici in Podbežah

Skupaj s predsedniškimi volitvami so v Podgradu, Podbežah, Račicah in Hrušici izpeljali tudi referendume za uvedbo krajevnih samoprispevkov, ki bi jih zavezanici morali plačevati v naslednjih petih letih oziroma v obdobju od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2002. V Podgradu in Račicah je bila več kot polovica volivcev »proti«, samoprispevek pa je bil izglasovan v Hrušici in Podbežah. V vseh štirih naseljih se je glasovanja udeležila velika večina volilnih upravičencev.

V Krajevni skupnosti Podgrad so se o uvedbi krajevnega samoprispevka v denarju odločali v treh vaseh. V Podgradu je od 475 krajanov glasovalo 399 volilnih upravičencev ali 84%, 8 glasovnic je bilo neveljavnih. »Za« uvedbo samoprispevka je glasovalo 177 volivcev ali 37%, »proti« pa 214 oziroma 45%, kar pomeni, da predlog ni bil izglasovan. V Podbežah so bili v volilni imenik vpisani 103 volivci. Glasovalo jih je 96 ali 93%, od tega trije neveljavno. Predlog za uvedbo samoprispevka je bil izglasovan,

Vzporedno s formalno ustanovitvijo bodo potekale tudi aktivnosti za pridobitev statusa invalidskega podjetja. Elaborat za pridobitev statusa invalidskega podjetja mora poleg analize invalidske problematike in interesov za ustanovitev takega podjetja na občinski ravni določiti tudi osnovna in obratna sredstva, proizvodne programe in storitve, primerne za zaposlovanje invalidnih delavcev, razvojne cilje, kadrovske rešitve in oceno finančne uspešnosti podjetja. V Zakonu o gospodarskih družbah je določeno, da lahko v primeru predhodno pridobljenega soglasja Vlade Republike Slovenije kot invalidsko podjetje posluje družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba in komanditna delniška družba, ki med celim poslovnim letom usposablja in zaposluje od vseh zaposlenih najmanj 40% invalidnih oseb, kar pomeni dobre obete tudi za množico brezposelnih, ki čakajo na delo.

Prišla in odnesla poln kovček denarja

Sreda, 26. novembra, je bila za uslužbenki agencije Banke Koper, Poslovna enota Ilirska Bistrica, v Trnovem čisto navaden dan. Na okenske police so kapljale redke dežne kaplje, spuščala se je megla. In mrak. Mogoče je bilo zaradi podajšanega delovnega urnika javnih služb nekoliko več ljudi, vsekakor pa nič neobičajnega. A tako je bilo le do 16. ure in 48 minut, tik preden bi agencija v Gregoričevi ulici 22 zaključila poslovanje. Takrat sta vanjo tresčila dva s kapama zakrinkana neznanca. Eden od njiju je s pištolo v roki dejal: »To je rop!« Moškemu in materi z mladoletno hčerko je ukazal, naj se uležejo na tla, kar so, prestrašeni seveda, nemudoma storili. Drugi ropar je skočil na pult, preskočil varnostno steklo, nakar je najprej iz ene, nato pa še iz druge blagajne vzel okoli 94.000 DEM, polovico v tolarjih, polovico v tujih valutah, stlačil bankovce v starejši potovalni kovček, ponovno preskočil varnostno steklo in skupaj s kolegom, ki je s pištolo v roki nadziral obe uslužbenki, zapustil poslovni prostor v smeri proti Jurčičevi ulici. Vse skupaj je trajalo slabe tri minute, poškodovanih ni bilo.

Prisebni uslužbenki sta vedeli, da je treba v takih primerih ohraniti mirno kri. Alarm sta sprožili takoj potem, ko sta roparja zapustila agencijo, ilirskobistriški poli-

Ivan Kovačič, vodja ilirskobistriške poslovne enote Banke Koper, pravi, da se je v Ilirski Bistrici, ne da bi si kdo posebej želel, pripetilo tudi tisto, za kar se je zde-

Agencija Banke Koper, PE Ilirska Bistrica, v Gregoričevi ulici 22.

cisti pa so bili v Trnovem že čez nekaj minut. Kmalu zatem so se jim pridružili še kolegi iz kriminalistične službe UNZ Postojna. Iztok Perenič, pomočnik komandirja Policijske postaje Ilirska Bistrica, je povedal, da sta bila roparja po mnenju očividcev verjetno mlajša moška, ki se spoznata na svoj nečedni posel, saj vse kaže, da je bila tako bliskovito izvedena akcija lahko le plod načrta in ne nepremišljenega dejanja.

lo, da se lahko zgodi in dogaja samo drugim daleč stran. Banka Koper ima svoje poslovalnice in agencije zavarovane po predpisih, celoten znesek pa je imela zavarovan tudi tokrat.

V Trnovem je bilo drugi dan po ropu vse po starem. Agencija je poslovala z istima uslužbenkama, stranke so prihajale, prostor si ji je ogledal tudi predstavnik zavarovalnice Slovenica iz Kopra. Preiskava teče.

Neuradni in delni izidi volitev predsednika republike na Ilirskobistriškem

Št.	kraj	VOLILNI IMENIK			GLAS.	%	NEVEL.	%	VEL.	1	2	3	4	5	6	7	8
		vojišča	Vpis.	potr.													
1	KS Il. Bistr.	775	1	776	472	61	11	2	461	21	34	11	274	27	3	48	43
2	Gasdon I.B.	325		325	228	70	2	1	226	10	34	1	132	7	5	18	19
3	CZSD Il. Bistr.	408		408	277	68	5	2	272	8	36	12	149	16	4	22	25
4	OŠ D.K.I.B.	332		332	224	67	3	1	221	5	21	15	128	8	0	27	17
5	OŠ D.K.I.B.	478		478	310	65	7	2	303	12	30	7	195	15	3	32	9
6	Glav. I.B.B.	663		663	443	67	11	2	432	7	72	14	177	19	5	72	60
7	AMD I.B.	782		782	481	62	12	2	469	17	81	15	242	18	4	57	35
8	Jasen	212		212	166	78	11	7	155	5	42	1	61	5	3	17	21
9	Vrhova	258		258	206	80	21	10	185	13	32	1	65	10	4	33	27
10	Vehica	170		170	118	69	16	14	102	6	11	0	61	1	0	8	15
11	Jablana	133		133	127	95	13	10	114	7	34	7	41	6	0	11	8
12	Kotljevo	225		225	146	65	12	8	134	9	24	8	76	0	0	3	14
13	Topčane	104		104	75	72	5	7	70	4	19	1	33	3	1	3	6
14	Zabljeh	272		272	169	62	9	5	160	15	33	8	88	2	2	7	5
15	Podgrajje	238		238	208	87	14	7	192	9	34	1	96	10	1	26	15
16	Šošak	80		80	65	81	2	3	63	9	13	1	36	1	0	0	3
17	Navokrajine	222		222	192	86	12	6	180	1	18	3	150	2	1	2	3
18	Jeliano	236		236	162	69	3	2	159	6	34	7	94	5	1	6	6
19	Dolenje	178		178	129	72	14	11	115	20	26	4	47	0	2	11	5
20	Veliko Brdo	112		112	100	89	4	4	96	5	30	1	36	3	0	15	6
21	M. Bukovica	137		137	109	80	3	3	106	5	37	2	36	5	0	10	11
22	Koverje	311		311	259	83	14	5	245	15	44	2	99	9	3	49	24
23	V. Bukovica	151		151	146	97	17	12	129	19	36	6	29	1	2	25	11
24	Sore	27		27	25	93	1	4	24	0	10	0	6	0	0	4	4
25	Dol Zeman	366		366	238	65	15	6	223	16	46	3	107	7	0	31	13
26	Gov. Zeman	90		90	54	60	3	6	51	2	12	0	32	0	0	3	2
27	Pavlica	39		39	35	90	0	0	35	0	15	0	13	0	0	4	3
28	Štafud	43		43	42	98	0	0	42	2	19	4	11	0	0	0	0
29	Podgrad	475		475	399	84	27	7	372	29	45	11	200	22	0	53	12
30	Podbele	103		103	96	93	6	6	90	1	21	0	40	2	0	11	15
31	Ročice	122		122	118	97	12	10	109	12	36	1	49	5	0	10	13
32	Sabonje	78		78	61	78	3	5	58	4	12	2	22	1	0	7	10
33	Hvalica	222		222	212	95	13	6	199	15	39	1	91	4	3	26	20
34	Pregraje	336		336	257	76	15	6	242	16	33	6	149	10	1	17	10
35	Prebule	59		59	49	83	5	10	44	1	11	3	22	3	0	2	2
36	Zapelje	53		53	53	100	3	6	50	6	20	1	17	1	0	4	1
37	Tomnje	97		97	65	67	5	8	60	18	13	2	18	1	0	7	1
38	Harje	219		219	147	67	6	4	141	11	42	7	45	6	2	19	9
39	Rečica	403		403	258	64	4	2	254	15	89	6	64	8	0	44	28
40	Ost. Brdo	90		90	89	99	5	6	84	10	10	2	38	2	0	8	14
41	Jan. Brdo	20		20	18	90	0	0	18	3	8	0	3	2	0	2	0
42	Kilovče	44		44	44	100	0	0	44	2	20	0	15	1	2	4	0
43	D. in G. Bitoja	97		97	95	98	0	0	96	3	21	3	37	3	0	14	5
44	Rat. Brdo	27		27	27	100	2	7	25	2	6	0	5	2	0	5	5
45	Preml	147		147	116	79	7	6	109	8	18	1	56	3	1	16	6
46	Četje	51		51	49	96	1	2	48	4	6	0	35	1	1	1	0
47	Surje	100		100	90	90	7	8	83	9	26	1	24	2	0	16	5
48	Topole	264		264	174	66	7	4	167	13	30	6	74	3	0	21	20
49	Mereče	88		88	55	63	3	5	52	3	12	0	23	3	0	3	8
50	Podstojje	57		57	56	98	0	0	56	2	21	1	24	1	0	5	2
51	Šebnje	197		197	172	87	11	6	161	21	31	3	69	2	3	12	20
52	Konečak	413		413	303	73	12	4	291	7	65	9	163	1	2	20	24
53	Bar	377		377	318	84	14	4	304	24	70	15	124	4	3	38	26
54	Koritnice	156		156	111	71	6	5	105	10	28	1	55	2	0	8	4
901	Predčasno v.		1	1	109		3	3	106	2	22	3	40	3	1	6	9
997	Polta-SLO				5		0	0	5	0	1	0	3	0	0	0	1
999	Polta-tujina								0	0							0
999	Poselni v. im.	28		28					0	0							0
	SKUPAJ	11610	2	11612	8750	75	426	5	8324	499	1613	220	4039	278	63	920	692
										5,99	19,38	2,64	40,52	3,34	0,76	11,05	8,31

Odprto pismo trgovskemu podjetju Ilirija

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica želi s tem pismom seznaniti javnost o svojih prizadevanjih za ustanovitev krajevne muzejske zbirke. Bistriška občina je namreč ena redkih nekdanjih velikih občin (pred spremembami lokalne samouprave jih je bilo v Sloveniji 66), ki nimajo svojega krajevnega muzeja. Dolgoletna prizadevanja, da bi pridobili v Ilirski Bistrici primerne prostore za takšno kulturno ustanovo, so dobila nov zagon z ustanovitvijo Muzejskega študijskega krožka pri Ljudski univerzi.

Pred nekaj leti se je upravni odbor društva pospešeno lotil iskanja prostora in po upoštevanju različnih misljenj ugotovil, da bi bila za te namene najprimernejša zgradba nekdanje gostilne »Triglav«, ki leži v središču starega dela Bistrice. Ob propadajoči stavbi nekdanje gostilne je velik vrt, primeren za stalno zbirko nekaterih muzejskih eksponatov in za organizacijo prireditev na prostem. Potem ko smo ugotovili, da je »Triglav« nesporna last domačega trgovskega podjetja Ilirija, smo, verjetno nekoliko naivno, pričakovali, da bomo z vodstvom podjetja dosegli soglasje o najemu ali prodaji stavbe za primerno ceno. To pa posebej zato, ker hiša nezadržno propada, kaj podobno »placa« in ne služi nobenemu namenu. Pri dolgotrajnih pogajanjih, ki sta jih vodila član UO društva Vladimir Čeligoj in bistriški župan Stane Prosen pa se je znova pokazalo, da vodstvo Ilirije nima tudi najmanjšega poslušanja za kulturne in tudi širše družbene potrebe našega kraja.

O kakšnem sponzorskem deležu Ilirije in podpori prizadevanjem za ure-

ditev muzejske zbirke, ni bilo (tako kot nikoli doslej) pri vodstvu tega podjetja nobenega razumevanja. Zgradbo bi eventualno prodali po močno prenapihnjeni tržni vrednosti, ali pa jo zamenjali za drugo posest (najraje za kompleks imanovan Mikoza), ki je v občinski lasti. Občina je Iliriji »Triglav« tako rekoč podarila, v zameno za tedaj prazne prostore njihove trgovine v Sketovi hiši, kjer je sedaj mestna knjižnica. Tudi te prostore je Ilirija pridobila po nacionalizaciji, v letih po vojni. Tak odnos vodstva Ilirije je sicer legitim, saj je podjetje lastnik »Triglava« in s svojo lastnino lahko počne kar hoče. Vendar pa se kot ljubiteljsko društvo, ki se trudi pridobiti prostore za muzejsko zbirko, ne moremo sprizniti s takšnim početjem.

Ilirija vendarle ni kakršnokoli podjetje, saj pridobiva dohodek s prodajo in storitvami našim občanom, zato bi upravičeno pričakovali drugačen odnos do širših kulturnih in družbenih potreb. Namesto da bi, kot podobna trgovska podjetja na Primorskem in po Sloveniji, sponzorirala kulturna prizadevanja in dala svoj delež k razvoju kraja, vztrajno zavrača vse prošnje in se obnaša, kot da bi tržila svoje storitve bogve kje. S svojim odnosom do problema muzejske zbirke je vodstvo tega podjetja vnovič dokazalo, da nima nobenega poslušanja do kulturnih potreb in da mu je vseeno, kaj se dogaja v bistriški občini. To pa je nič drugega kot ignorantski in žaljivi odnos do prizadevanj društev, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko dejavnostjo.

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica
Predsednik: Tomo Šajn

Osebnost leta 1997 na Radiu 94

Tudi leto, ki se počasi izteka, so še posebej zaznamovali nekateri ljudje in dogodki... To je čas, ko začnemo delati takšne in drugačne obračune in tako bomo tudi tokrat s pomočjo naših poslušalcev na Radiu 94 izbirali osebnosti, zaradi katerih se bomo spominjali leta 1997.

Letošnji način izbiranja smo nekoliko spremenili, tako da že od 17. novembra sprejemamo pisne predloge naših poslušalcev. Izmed najpogostejše predlaganih bomo dobili 10 finalistov, ki bodo nato v decembru zbirali glasove naših poslušalcev po telefonu, tako kot ste bili vajeni doslej. Potem pa bomo, tako kot lani, v začetku januarja vse skupaj povabili na slavnostno podelitev naslova OSEBNOST LETA 97.

Vabljeni torej, naši spoštovani poslušalci in bralci časopisa Naš borjač, da pogledate okrog in poiščete človeka, katerega delo je pustilo sledi v času in prostoru tega leta, nekoga, ki se od drugih razlikuje po kakšni posebni človeški lastnosti zaradi svojih dejanj, načina življenja, skratka nekoga, ki JE osebnost v pravem pomenu besede in ki si po vašem mnenju zasluži večjo pozornost.

Pa še nekaj: poleg predloga za OSEBNOST LETA pripišite še predloga za najbolj in najmanj priljubljeno slovensko politično osebnost letošnjega leta.

Torej - konec leta je skoraj tu - premislite, napišite predloge, potem pa predloge pošljite na naslov: RADIO 94, Kolodvorska 5a, 6230 Postojna.

Božično-novoletni sejem

V teh predprazničnih dneh, ko je zunaj mraz, v naših srcih pa prijetno toplo, ko si želimo, da bi svojim najbližjim podarili nekaj lepega, smo za vas v Drevesnici Štivan pripravili BOŽIČNO-NOVOLETNI SEJEM.

Božiček in dedek Mraz vas bosta popeljala na ogled jaslic, raznovrstnih božičnih drevesc, okraskov iz vsega sveta ter božičnih zvezd. Vse to bo potekalo v ogrevanih in pokritih prostorih med 15. in 24. decembrom vsak dan, tudi v nedeljo, od 10. - 20. ure. Božiček in dedek Mraz vas pričakujeta z novoletnim popustom, poskrbela pa bosta tudi za lačne in žejne.

DREVESNICA ŠTIVAN

Matenja vas pri POSTOJNI

SLO - 6258 PRESTRANEK

Tel./Fax: +386 (0)67 54-405

V HRUŠICI KONČALI Z OBNOVO POLOVICE POKOPALIŠKIH ZIDOV
IN UREDILI PROSTOR PRED CERKVIJO

Obnovili več kot 500 m² zidov

Delavci gradbenega podjetnika Radoslava Šestana iz Jasena so pred časom končali več kot dva meseca trajajoča dela okrog pokopališča in farne cerkve v Hrušici. Obnovili so zidove okrog polovice hrušiškega pokopališča in 50 dolžinskih metrov zidu pred cerkvijo, sami farani pa so z delovnimi akcijami uredili še poti po pokopališču, zrušili razpadajočo kaplanijo in na njenem mestu uredili parkirišče. Vrednost vseh del presega šest milijonov tolarjev.

Občina Ilirska Bistrica je pred časom pripravila načrt in vrstni red sanacije najbolj kritičnih pokopaliških zidov v občini, no katerem je letos prišla na vrsto obnova zidov okrog pokopališča in cerkve. To pokopališče je eno največjih vaških pokopališč v občini, saj ima kar 426 grobov, poleg prebivalcev iz Hrušice pa nanj pokopavajo svoje umrle tudi prebivalci Podbež, Malih Loč, Obrova in Javorja. Ker je bila Hrušica vse do leta 1969 tudi dekanat, je na hrušiškem pokopališču še danes nekaj grobov iz Podgrada in celo iz Račic.

Zidovi okrog pokopališča v Hrušici so bili dolgo časa prepuščeni neusmiljenemu zobu časa in malo je manjkalo, da se ne bi preprosto porušili in s seboj potegnili tudi del pokopališča. Vsi zidovi so namreč nosilni, visoki od dveh do osmih metrov, zato je bila njihova obnova več kot nujna. Občina Ilirska Bistrica je letos iz proračuna za pokopališke zidove v Hrušici namenila 1.781.000 tolarjev, s katerimi pa dejansko ne bi obnovili veliko zidov. Zato se je letos ustanovljeni pokopališki odbor župnije Hrušica odločil, da bo po 12 letih letos znova uvedel in začel pobirati grobarino, iz tega naslova pa k občinskemu denarju dodal še milijon tolarjev. Ker sodijo v hrušiško župnijo še dve vasi iz občine Hrpelje-Kozina (Obrov in Javorje) sta se ilirskobistriška občinska uprava in pokopališki odbor dogovorila z županom sosednje občine, da bi tudi oni prispevali nekaj za obnovo zi-

dov okrog pokopališča. Občina Hrpelje-Kozina je tako prispevala 450 tisoč tolarjev v materialu.

Skupaj je bilo torej zbranih 3 milijone 231 tisoč tolarjev, s katerimi so delavci v celoti obnovili ali samo prezidali in zapolnili več kot 400 kvadratnih ali 160 dolžinskih metrov zidov okrog pokopališča. Skupno so tako obnovili osem zidov in končali z obnovo zidov okrog polovice hrušiškega pokopališča. K občutni pocenitvi obnove so prispevali prebivalci celotne župnije, saj so pod vodstvom pokopališkega odbora opravili veliko prostovoljnih del in porušili razpadajočo stavbo 'kaplanijo', ki je kvarila podobo cerkve in njene okolice ter iz nje dobili potrebno kamenje za zidove. Ko so bila dela na zidovih okrog pokopali-

da bo skušal zbrati potreben denar po posameznih vaseh v fari.

Najbolj so se izkazali Hruščani (75 hiš), ki so zbrali 245 tisoč tolarjev, v Javorju (50 hiš) so zbrali 102 tisoč, v Obrovi (50 hiš) 73, v Podbežah (32 hiš) 50, v Malih Ločah (16 hiš) pa 29 tisoč tolarjev. Poleg tega je uspelo posamezniku iz Hrušice od štirih podjetij zbrati tudi 120 tisoč tolarjev sponzorstva, za zid pa je pokopališki odbor primaknil tudi 150 tisoč tolarjev letnega vzdrževanja za grobove. Razliko do milijona tolarjev so pokrile krajevne skupnosti Podgrad (kamor sodijo Podbeže), Obrov (Obrov in Javorje) ter Hrušica (Hrušica in Male Loče).

Pred vsemi svetimi je pokopališki odbor v Hrušico na manjšo zakusko povabil predstavnike izvajalcev, komunale in obeh občin, ki so si ogledali in ugodno ocenili opravljena dela. Pokopališki odbor si prizadeva, da bi občina Ilirska Bistrica tudi

Delavci so dva meseca trdo garali.

šča končana, se je pokopališki odbor odločil, da bi bilo treba urediti tudi prednji zid pred cerkvijo, ki je bil v zelo slabem stanju. Zidarji so sezidali 50 metrov dolg nosilni zid, sami farani pa uredili veliko parkirišče pred njim, vse skupaj pa je stalo še milijon tolarjev. Ker ta zid ne sodi neposredno na pokopališče, se je odbor odločil,

naslednje leto namenila nekaj denarja za obnovo še preostalih zidov, obenem pa se bo potrebno dogovoriti z občino Hrpelje-Kozina za njihovo sofinanciranje obnove. Vrednost vseh letošnjih del presega šest milijonov tolarjev, za obnovo preostalih zidov pa bi v Hrušici potrebovali še najmanj pet milijonov tolarjev.

Strah in pogum

Odmev na članek Mesto duhov

Tudi mene je malce presenetil omenjeni članek izpod peresa Suzane Lovc, v katerem nam je v precej zgoščeni obliki natresla nekaj grenkih resnic o demografskem stanju v naši občini. Že same številke povedo, da krepko nazadujemo v vseh smereh. Strinjam se z njenim mnenjem, da bomo počasi res postali provincialna ropotarnica, če česa ne ukrenemo. Kolikor vem, se naši politiki ne naprezajo preveč s to problematiko, ampak se predvsem ukvarjajo sami s sabo. Ne morem trditi, da niso poskušali ravno ničesar storiti, vendar pravih učinkov ni bilo.

Staranja žal nihče ne more zaustaviti, migracije tudi ne, ker je to del zgodovinskega procesa, ki je zredil ali celo uničil že marsikateri narod, ki ga ni več. Slovenci nismo nikakršna izjema, čeprav se poskušamo postaviti ob bok narodom kot so Židje, ki so se vedno znali in zmogli »pobratiti« iz nemogočih zgodovinskih razmer in okoliščin. Starost sama po sebi še ni nujno pogojena z nekim pesimizmom, razen če ni obremenjena z eksistenčnimi problemi svojih potomcev in zadošljivo družbeno klimo. Mesto ali center je v zavesti ljudi vedno nek pojem oziroma simbol trdnosti, ki drži pokonci vso svojo okolico. In kadar se ta predstava zruši, je kot po potresu, ko ostanejo same ruševine brez prave podobe. Nisem tako črnogled, kot mi nekateri predpisujejo, zato mislim, da smo zmorni obiti rob propada, če se ga seveda zavedamo. Ne moremo kar naenkrat vrniti in vdahniti mladosti našim krajem, čeprav šolski avtobusi vozijo vsak dan v vsako vas. Nič nimam proti temu, čeprav otrokom malo pešačenja ne bi ravno uničilo zdravja in prihodnosti. Problemov je veliko, ker je občina zelo raznolika po potrebah in možnostih. Moti me to, ker nam skuša kdo od strani nenehno vsiljevati svoje

rešitve, ne oziraje se na naše želje. Kaj bo z nami čez nekaj desetletij, je težko predvideti, ker se podeželje izredno hitro zarašča. Kako se bodo na to odzvali ljudje, ki na njem živijo, še manj. Zgodovina je zmeraj nepredvidljiva. Z zemljevida je izbrisala že močne kulture in pustila tiste, ki so se komaj začele zavedati same sebe.

Nekaj pa mi vseeno ni povsem jasno. To namreč, zakaj ne skušamo izkoristiti še tistih možnosti, ki so nam ostale. Asfaltirali smo recimo prepotrebno cesto na Janežovo Brdo, ki tamkajšnjim prebivalcem daje, če ne drugega, vsaj vtis enakosti z drugimi. Po njej brzi mali šolski avtobus, mleko pa mora (v tem trenutku verjetno en sam krajan), kdor ga hoče sploh oddati v mlekarno, vsak drugi dan voziti po isti cesti do premske pošte, ker stroškov prevoza cisterne tja in nazaj (približno štiri kilometre) baje nima kdo plačati. Otroci se bodo kmalu razpršili po srednjih šolah, avtobus bo nekega dne postal nepotreben, problemi kam in kako z mlekom pa isti, če bo tedaj sploh še kdo, ki bo imel voljo do dela. Ne vem, kako gledajo otroci na to, ko se vsak dan vozijo tam mimo; vzpodbudno vsekakor ni.

Tudi podeželje se vse bolj spreminja v (zgolj) spalna naselja, čeprav ima naravo na doseg roke. Vsakodnevno preseljevanje pušča v ljudeh globoke spremembe (dvodomnost), zato ne moremo pričakovati oživitve teh krajev, razen ob koncu tedna, ko vsi rinejo v naravo, ki pa ni več nikogaršnja. Ko bo postala spet naša, se tudi duhov ne bomo več bali, čeprav bomo morebiti hodili po skoraj prazni deželi, vendar po svoji! In to ne samo v sentimentalnih besedilih narodnozabavne glasbe, v kateri kar razmetavajo z domovinskimi in domačijskimi čustvi, ampak po čisto resnični deželi.

Jože Stegu

Kaj želijo v KS Zabiče in Ostrožno Brdo

V nedeljo, 7. decembra 1997, bodo krajanje Krajevne skupnosti Zabiče glasovali »za« ali »proti« uvedbi samoprispevka v denarju, istega dne pa bo referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v delu in denarju tudi na Ostrožnem Brdu.

Prebivalci Zabič in Podgraj, ki imajo glasovalno pravico, se bodo bodo na referendumu odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka v denarju za štiriletno obdobje, od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2001. Če bo referendum uspel, bo Krajevna skupnost Zabiče s sredstvi samoprispevka sofinancirala širitev pokopališča in gradnjo mrliške vežice v Podgrajah, prenovila vaške vodovode in dom krajevne skupnosti, uredila kanalizacijo, posodobila vaške poti ter pomagala dokončati gradnjo OŠ Podgora Kuteževo (1% zbranih sredstev).

Samoprispevek v višini dveh odstotkov od neto plač in drugih prejemkov, ki imajo značaj plače, bodo plačevali: vsi zaposleni, ki prebivajo na območju naselij Podgraje in Zabiče; podjetniki posamezniki in drugi zavezanci, ki imajo stalno prebivališče ali sedež dejavnosti v Zabičah ali Podgrajah; upokojnenci, razen tistih, katerih pokojnina je nižja ali enaka znesku najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. Zaposleni in tujini, ki imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Zabiče, bodo plačevali samoprispevek v višini dveh odstotkov od povprečne neto mesečne plače v Republiki Sloveniji. 4-odstotni samoprispevek bodo plačevali zavezanci plačila davkov in prispevkov iz katastrskega dohodka. Polovico prispevka, določenega

za zavezance, ki imajo stalno bivališče na območju Krajevne skupnosti Zabiče, bodo plačevali lastniki gospodarskih poslopij, stanovanjskih in počitniških stavb ter poslovnih prostorov, ki imajo stalno bivališče izven KS Zabiče.

Za razpis referendum za samoprispevek v delu in denarju se je odločil tudi svet Krajevne skupnosti Ostrožno Brdo, ki ima eno samo naselje. Če bo izglasovan, namestavajo Ostrožani s sredstvi samoprispevka v naslednjih petih letih, od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2002, popraviti poljske poti na območju naselja Ostrožno Brdo in za potrebe delovanja krajevne skupnosti urediti prostore v bivši osnovni šoli. Vrednost omenjenih del po predračunih znaša nekaj več kot 5,6 milijona tolarjev, zagotovili pa naj bi jih iz sredstev samoprispevka, občinskega in državnega proračuna ter z delovno obveznostjo krajanov po programu, ki ga bo sprejel svet Krajevne skupnosti Ostrožno Brdo.

Samoprispevek v delu (5 ur na leto) in denarju bodo plačevala vsa gospodinjstva v naselju Ostrožno Brdo, poleg njih pa še lastniki gospodarskih poslopij, stanovanjskih in počitniških hiš, poslovnih prostorov ter kmetijskih zemljišč v katastrski občini Ostrožno Brdo, ki imajo stalno prebivališče izven naselja.

NAŠ BORJAČ

Letnik I, št. 2/1997

D2

Časopis Naš borjač izdaja podjetje
D2 d.o.o., Levstikova 12,
Ilirska Bistrica

Direktor:
Dejan Šajn

Odgovorni urednik:
Franc Gombač

Uredniški odbor:
Dimitrij Bonano, Zdravko Debeve,
Dean Ujčić

Urednik, novinar in lektor:
Branko Zidarič

Oblikovanje in računalniški prelom:
Gorazd Rogelj

Fotoliti in tisk:
D2 d.o.o.

Naslov za dopise, poslovne informacije,
oglasne in naročnine:

D2 d.o.o., Levstikova 12, p.p. 60,
6250 Ilirska Bistrica

Tel.: 067/41-184

Faks: 067/41-827

Ziro račun: 52210-601-17041

Pooblaščen servis vozil

FIAT

Avtomehanika LAZAR
Bač 1c, 6253 Knežak
Tel./Fax: 067 84 018

O pogojih za ustanovitev nove občine Podgrad

V prvi številki Našega borjača je bil objavljen daljši članek o prizadevanjih Krajevne skupnosti Podgrad za ustanovitev nove občine Podgrad in razlogih, zakaj je Občinski svet občine Ilirska Bistrica pobudo zavrnil. Zakon o postopku za ustanovitev občin ter za določitev njihovih območij zahteva, da se mora o vsaki pobudi za odcepitev oziroma ustanovitev nove občine izreči občinski svet, kajti šele takrat lahko pobuda roma v državnozbornsko obravnavo. Svet KS Podgrad je predlog za izločitev dela občine v novo občino poslal Državnemu zboru Republike Slovenije skupaj z negativnim mnenjem ilirskobistriškega občinskega sveta. Postopki torej tečejo, koliko časa pa bo vse skupaj trajalo je odvisno od ažurnosti državnega zbora, saj so v našem primeru pogoji, ki jih zahteva zakon za ustanovitev nove občine, razen enega, izpolnjeni.

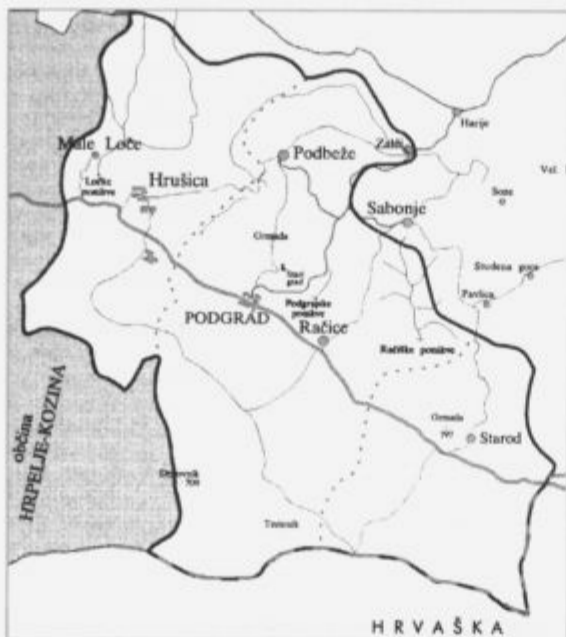
V Krajevni skupnosti Podgrad, sem lahko štejejo še sosednji KS Hrušica in Starod, je skorajda v celoti zagotovljena preskrba z življenjskimi potrebščinami, saj imamo kar sedem trgovin s hrano, pijačo, trgovini s tehničnim in drugim potrošnim materialom, gostišča in še kaj, kar zagotavlja dobro preskrbo prebivalcev celotnega okoliša.

Ko že govorim o okolišu, moram na vsak način izpostaviti primernost zdravstvene in socialne oskrbe krajanov. Na novo zgrajena zdravstvena postaja ZD Ilirska Bistrica je dostopna vsem, zdravstveni delavci pa so sposobni nuditi pomoč potrebnim ali pa jim zagotoviti nadaljnjo oskrbo.

Izmed pogojev, ki so navedeni v Zakonu o postopku za ustanovitev občin ter za določitev njihovih območij, naj omenim tudi zahtevo po zagotavljanju osnovnega izobraževanja in otroškega varstva. Trdim, da je to zagotovljeno za celoten šolski okoliš, ki se prekriva z že na začetku omenjenim okolišem preskrbe in nenazadnje tudi najboljšim okolišem bodoče občine. O prostorih in drugih zadevah ne gre izgubljeni besedi, lahko le zatrdimo, da so v mejah normale, če ne celo nekoliko nad njo.

Ko smo v zakonu brali, da mora imeti nova občina še vrsto drugih ustanov in dejavnosti, smo le zamahnili z roko, češ, to

bo našim veljakom lahko zagovarjati, saj imamo banko, pošto, menjalnice, gasilsko društvo in še kaj. Če pa česa ni ali je morebiti premalo organizirano, bomo to lahko nadoknadili, saj imamo voljo, pa tudi

Predlog referendumskega območja nove občine Podgrad

pogoje. Naj dodam le to, da smo si zastavili kar zahtevne cilje na področju športne in kulturne dejavnosti. S tem seveda mislim na dograjevanje že uveljavljenega: ohranjanje kulturne preteklosti (škoromati, pevske dejavnosti, zlasti Hrušičkih fantov), športno delovanje (nogomet, novo igrišče) in še kaj.

Že na začetku sem omenil, da pa le ne izpolnjujemo enega pogoja, in sicer števila prebivalcev v novi občini. Zakon namreč zahteva, da ima le-ta 5.000 ali več prebivalcev. V novi občini pa bi jih bilo le nekaj več kot 1.200. Ko je svet krajevne skupnosti ocenjeval in razpravljal o tej zadevi, je bilo rečeno, da je v Sloveniji kar lepo število občin, ki ne izpolnjujejo tega pogoja, vendar nam to kaj veliko ne bo pomagalo, če naših zahtev ne bomo podkrepili z dru-

gimi dejstvi. Podgrad z okolico ima bogato zgodovino in tradicijo. Kdor je le malo listal zgodovinske knjige ali zgolj knjižico »Pod starim gradom«, izdano ob osemdesetletnici izgradnje Narodnega doma v Podgradu (1985), se je o tem lahko prepričal. V njej smo med drugim brali, da je bila leta 1849 v Avstriji uvedena nova upravna delitev. Primorska je postala upravna enota, Podgrad pa je postal sedež okrajnega glavarstva, ki je zajemalo ozemlje od Sočerja do Klane. Poleg tega je bilo v Podgradu tudi okrajno sodišče z davkarjo in sedežem občine, ki je administrativno zajemala vsa naselja morebitne nove občine,

poleg njih pa še naselja Obrov, Poljane, Velike in Male Mune, ki bodo vsaj še nekaj časa izven njege. Občino smo torej ime imeli že pred davnimi leti. Zgodovinski viri pa omenjajo še leta 1849 ustanovljeno Podgrajsko hranilnico in posojilnico ter 1905. leta odprtje Narodnega doma, kar je bil svojevrsten kulturno-gospodarski dogodek za kraj in širšo okolico, o čemer so poročali skorajda vsi tedanji slovenski, hrvaški in tržaški časopisi.

Tudi po končani 2. svetovni vojni smo imeli v Podgradu svojo občino, pozneje pa so nas priključevali zdaj k tej, potem k drugi, tako da smo navsezadnje pristali v sklopu današnje občine Il. Bistrica.

Naj dodam še tole: več kot tretjina prebivalstva je zaposlenega, imamo štiri delniške družbe s preko 500 zaposlenimi, 50 samostojnih podjetnikov in gospodarskih družb z omejeno odgovornostjo, v katerih dela 150 ljudi, da zaposlenih v drugih dejavnostih niti ne omenjam.

Svet KS Podgrad in drugi razmišljamo o tem in še o marsičem, pa ne prvič. Še se spominjamo, da so nam pred tremi leti zavrnilo našo odločitev »za« samostojno občino. Razlogi, ki jih je Državnemu zboru Republike Slovenije navedlo naše vodstvo, so po mnenju krajanov dobri, zato računamo na modrost in razsodnost poslancev ter čakamo na dober razplet.

Franc Gombač

V MALIH LOČAH SO KONČALI Z ZUNANJO OBNOVO CERKVE

Nova streha, fasada in okolica

Šestnajstim družinam iz majhne vasice Male Loče je letos uspel pravi podvig. Večinoma s svojim denarjem so obnovili streho vaške cerkve, uredili njeno fasado in okolico ter jo tako obvarovali pred najhujšim. Čaka jih še ureditev cerkvene notranjosti, vendar bo to vsekakor velik, če ne prevelik zalogaj za tako majhno vas.

Male Loče štejejo namreč le 38 prebivalcev, zato je nerealno pričakovati, da bi lahko sami zbrali toliko denarja, da bi obnovili celotno cerkev. Ločanska cerkev sv. Mihaela je bila sezidana v 17. stoletju, v njeni notranjosti pa je izrazito lep marmornati oltar. In tako kot vse podeželske cerkvice, je bila tudi cerkev v Malih Ločah vrsto let prepuščena zubi časa, v zadnjih letih pa je popustila predvsem streha. V cerkev je že začela teči voda, obstajala je velika nevarnost, da bi se streha preprosto sesula v notranjost. Zato so se Ločanci dogovorili in letos poleti sami obnovili streho, postavili nov les in novo kritino ter tako cerkev zavarovali pred najhujšim. Obe-

nem so tudi zapolnili razpoke na dotrajanem zvoniku.

Dela so nato prekinili, nadaljevali pa jeseni, ko so na cerkvi uredili še fasado, obnovili vhodni del zidu okrog cerkve in dostop do vrat. Vrednost vseh del je znašala približno milijon 300.000 tolarjev, od katerih so kar 800.000 tolarjev zbrali Ločanci sami. Vsaka hiša je namreč prispevala kar 50.000 tolarjev, ostalo pa so primaknili razni sponzorji. »Če bi hoteli končati z obnovo, bi morali v celoti obnoviti notranjost cerkve, sanirati dotrajan oltar in zamenjati počen zvon, vendar je vse to prevelik finančni zalogaj za samo 16 družin,« nam je povedal Darko Renko.

LETOŠNJO NAGRADO ZA KAKOVOST JE PREJEL IVAN FABJANČIČ

Več kot dvajset let brez nezgode

Delniška družba Plama-pur iz Podgrada je ob letošnjem evropskem tednu kakovosti v Sloveniji, ki je potekal pod geslom »Za uspešno družbo«, in obletnici ustanovitve nekdanje Plame že tretjič zapored podelila nagrado za kakovost, saj se zaveda, da brez poudarjanja vloge človeka v proizvodnem procesu ne bo mogla uresničiti svojih zelo ambicioznih poslovnih načrtov. Letos se je v ožji izbor uvrstilo sedem kandidatov in kandidatov, nagrado pa je prejel 44-letni Ivan Fabjancič iz Podbeže. Odločitev, sta poudarila direktor Rados Gregorčič in Bojan Gorjanc, vodja službe za kakovost, ni bila enostavna, a sta hkrati izrazila tudi prepričanje, da gre nagrada, ki se je hitro uveljavila, v prave roke.

Ivan Fabjancič se je v Plami zaposlil že leta 1968, delo šoferja motornih vozil pa opravlja dobri dve desetletji. V tem času je prevozil več kot poldrugi milijon kilometrov brez večje nezgode, kar je za poklicnega voznika vsekakor hvalevreden dosežek, zlasti če vemo, kakšne so razmere na slovenskih cestah. Nagrado je torej prejel »za dolgoletno in varno opravljanje prevozov v cestnem prometu na domačem in tujem trgu s posebnim poudarkom na odgovornem odnosu do sodelavcev in odjemalcev, s čimer je pomembno vplival na uspešnost in ugled podjetja.«

Poslovne stranke in sodelavci, zlasti ti, ki iz transportno skladiščne službe, ga poznajo in cenijo kot zanesljivega »gospodarja«, ki ve, da mora biti blago zmeraj pravočasno dostavljeno, omeniti pa je treba tudi njegov delež pri prenašanju izkušenj na mlade voznike ter celo vrsto koristnih predlogov, ki imajo za posledico večjo »sinhronizacijo proizvodnje in odpreme«.

Foto: V. Jenko

Vprašanje in mnenje...

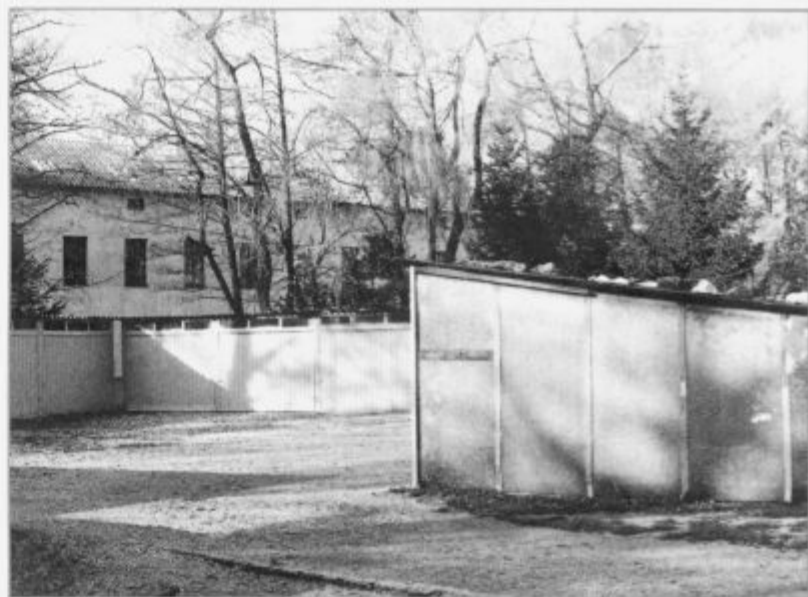
V uvodniku prve številke Našega borjača piše med drugim tudi to, da »o delovanju lokalne oblasti ni nikoli dovolj informacij, saj javnost praviloma ne zve vsega tistega, kar bi jo utegnulo in moralo zanimati, a se še kako odraža v vsakdanjem življenju.« V nadaljevanju bomo, da bo časopis, če bo potrebno, od občinskega sveta ali občinske uprave poskušal dobiti odgovore tudi na tovrstna vprašanja.

Kot sodelavec tega časopisa naslavljam na pristojne naslednje: družina Franca Munih stanuje v hiši na Prešernovi ulici 3 že 29 let. V času, ko smo pod »ugodnimi pogoji« in z »olajšavami« kupovali družbena stanovanja, je bilo omenjeni družini na njeno vprašanje odgovorjeno, da bo nakup stanovanja možen brez kakršnihkoli zadržkov. Pozneje so bili Munihovi neprijetno presenečeni, saj so dobili sporočilo, da z nakupom ne bo nič zato, ker je hiša predvidena za rušenje. Pred tednom ali dvema so fasado stavbe temeljito obnovili! Stanovalci se čutijo ogoljufane in so ogorčeni... Čemu nesporazum? Krivda? Odgovornost? Ali je mogoče krivico popraviti? Naj dodam, da stavbo z omenjenim stanovanjem imenujemo »Munihova hiša«.

dolga leta, čeprav na garažah niso bili izvedeni nikakršni vzdrževalni posegi, imeti prednost pri nakupu, ob razumnih cenah seveda.

Osebo gledam na problem z drugega zornega kota. Garaže stojijo v neposredni bližini potoka Bistrica, po mnenju strokovnjakov v urbanistično enem izmed najbolj kvalitetnih mestnih predelov. Menim, da bi jih bilo potrebno dajati v najem še kakšnih deset ali celo dvajset let, potem pa odstraniti in prostor uporabiti za bolj kakovostno vsebino.

Vem, da se bo ob vseh naših barakah, podrtijah, mikozah, drvnicah, provizorjih itd. nad mojim mnenjem marsikdo namrdnil, vendar bi rad opozoril na našo neprijetno stalnico: v ilirskobistriški občini

Drugi primer se nanaša na vrstne garaže v Prešernovi ulici. Po nekaterih vesteh naj bi jih prodali na dražbi. Sedanji najemniki menimo, da to ni prav, saj bi morali na podlagi najemnine, ki smo jo plačevali

vse rešujemo za nazaj in predvsem bolj krpamo razpoke, luknje in probleme, ki vsak dan silijo na plano. Nekje pa vendarle moramo začeti drugače...

Dimitrij Bonano

OBVESTILA

SREČANJE

Koper, hotel Triglav, petek, 5. decembra. Bistričani, ki živijo na Obali, vabijo na družabno srečanje, ki se bo začelo v večernih urah. Nastopili bodo: pevska skupina Vasoalec iz Račice, ansambel Bistre in Franc Gombač.

KONCERTI

Dom na Vidmu, nedelja, 7. decembra, ob 15. uri. Pod vodstvom prof. Josipa Grgasovića bosta najprej nastopila Ilirskobistriški pihalni orkester in Pihalni orkester Vič iz Ljubljane, nato pa še Pihalni orkester Cerknica, ki ga vodi prof. Baki Jashari. Vsi trije orkestri bodo igrali popularno glasbo.

Cerkev sv. Jurija, nedelja, 14. decembra, ob 18. uri. Godalni kvartet Ars iz Glasbene šole Ilirska Bistrica, Ljubov Meleščenko (prva violina), Tina Balazs (druga violina), Evgen Meleščenko (viola) in Mauro Šestan (violončelo), se bo predstavil z božičnimi skladbami različnih avtorjev.

Cerkev sv. Jurija, sobota, 20. decembra, ob 18. uri. Koncert Komornega dekliškega zbora Ilirska Bistrica, ki ga vodi prof. Marija Slosar Lenarčič.

Dom na Vidmu, nedelja, 21. decembra, ob 16. uri. Koncert narodnozabavnega ansambla Slapovi. Predprodaja vstopnic (800 tolarjev): Zveza kulturnih organizacij, Bazoviška 26, tel. 81-250.

Sklad za otroke je odgovor na izzive časa

Društvo prijateljev mladine Ilirska Bistrica pred štirimi ali petimi leti, ko je njegova dejavnost zaradi najrazličnejših razlogov zamrla, formalno ni bilo ukinjeno. Z namenom, da bi ga znova obudili še pred iztekom roka za registracijo društev po novem zakonu, so se 10. novembra poleg predstavnikov šol na občnem zboru zbrali vsi tisti, ki bi radi mladim tako ali drugače pomagali osmisliti prihodnost in pregnati malodušje, saj je, kot pravi Darinka Dekleva, diplomirana socialna delavka šolske svetovalne službe in nova predsednica Društva prijateljev mladine Ilirska Bistrica, tudi pri nas »postalo kar precej moderno«.

Darinka Dekleva v zadnjih letih opaža vedno večje število otrok, ki se morajo zaradi brezposelnosti staršev marsičemu odpovedati. Ponavadi se ne morejo udeleževati različnih obšolskih dejavnosti (izleti, športni dnevi, ogledi kulturnih dogodkov itd.), ki so sicer zanimive in lepo dopolnijo učne programe, a niso obvezne, zato jih ministrstvo za šolstvo in šport le delno financira. Dejstvo, da starši nekaterih otrok nimajo denarja, kar pa ni značilno samo za ilirskobistriško občino, ampak tudi za druga okolja v Sloveniji, se na najrazličnejše načine prikriva, čeprav je treba pripomniti, da družine kljub finančnim težavam lepo skrbijo za svoje otroke. »Veliko se govori o tem, da se na Ilirskobistriškem vsako leto rodi manj otrok, ko pa otroci so, za majhne stvari, ki jih lahko bolijo vse življenje, pogosto ni prave rešitve, ni konkretnih dejanj,« so besede Darinke Dekleva.

Šole brez širše pomoči ne morejo stati veliko, zato je vzpostavila stike s predstavniki Centra za socialno delo, dekanije Karitas, Območne organizacije Rdečega križa Slovenije in občine ter predla-

gala, da skupaj z Društvom prijateljev mladine ustanovijo poseben sklad za pomoč otrokom iz ogroženih družin, ki bi se polnil z izkupički dobrotelnih prireditev. Predstavniki humanitarnih organizacij in občine so se s predlogom strinjali, sklad pa bo deloval pod okriljem Društva prijateljev mladine Ilirska Bistrica.

V petek, 5. decembra, je Društvo prijateljev mladine Ilirska Bistrica v večnamenskem prostoru osnovne šole Antona Žnidaršiča pripravilo dobrodelni gala ples. Na slavnostno prireditev, katere izkupiček bo v celoti namenjen skladu za pomoč otrokom iz finančno ogroženih družin, je povabilo vse vidnejše predstavnike domačega političnega, gospodarskega, kulturnega in športnega življenja ter Bistričane, ki živijo v drugih krajih Slovenije. »Potreba po zabavi je ena izmed temeljnih človekovih potreb«, zato je bila glavna točka večera ples. Za glasbo je skrbela skupina Malibu, stregli pa so z dobrotami domačih pokroviteljev prireditev.

V Ilirski Bistrici je potekalo regionalno prvenstvo v orienteeringu

Od 3. do 9. novembra je v Ilirski Bistrici potekalo zanimivo mednarodno tekmovanje, ki ga je v okviru mednarodnega sveta za vojaški šport (CISM) organizirala Slovenska vojska. Šlo je za tako imenovano regionalno prvenstvo v vojaškem orientacijskem teku, torej tekmovanje, ki je v bistvu na nivoju evropskega prvenstva in je v Ilirsko Bistrico privabilo več kot 120 udeležencev.

Seveda je na prvem mestu potrebna razlaga nivoja tekmovanja, saj se je v bistriški javnosti govorilo le o evropskem prvenstvu, kar je to tekmovanje vsekakor bilo. Razlika med enim in drugim nivojem tekmovanja - evropskim ali regionalnim - je le v tem, da bi morali organizatorji tega vsakoletnega tekmovanja, ki so člani mednarodnega sveta za šport v vojski (mednarodna kratica združenja je CISM), v primeru evropskega prvenstva povabiti na tekmovanje vse evropske članice združenja, tako pa je organizatorju prepuščeno, da v skladu s finančnimi možnostmi na regionalno prvenstvo povabi najbližje države. Organizacijski komite letošnjega tekmovanja, ki ga je vodil brigadir Slovenske vojske Anton Donko, je povabil k sodelovanju 15 ekip iz praktično vseh evropskih armad, tekmovanja pa se je udeležilo 9 vojaških ekip oziroma 104 tekmovalci. Na uradni otvoritvi mednarodnega prvenstva smo videli mimohod športnikov vojakov iz Avstrije, Belgije, Francije, Italije, Švedske, Češke, Ukrajine, Hrvaške in Slovenije.

sta prav spoznavanje obmejne lege terena in izdelava novih topografskih kart dva od važnejših strokovnih ciljev tega prvenstva. Brigadir Anton Donko je tudi dejal, da generalštab Slovenske vojske skrbi za razvoj vseh vojaških področij v Sloveniji prav z enakomerno dodelitvijo tekmovanj in prireditev na višjem nivoju, ki so hkrati odlične priložnosti za dober jezikovni trening sodelujočih starešin.

Sistem tekmovanja na regionalnem orientacijskem tekmovanju je bil tak, da so tekmovalci v prvih dneh opravili trening in tako imenovani kvalifikacijski tek, ki jih je razdelil v A in B selekcijo. Sledili so finalni teki po selekcijah, zadnji dan tekmovanja pa še štafetni teki. V soboto (9. novembra) popoldne se je regijsko tekmovanje v orienteeringu zaključilo s slavnostnim mimohodom in razglasitvijo najboljših v bistriški vojašnici.

Največ priznanj je tokrat odšlo v Ukrajino, ki je postala skupni zmagovalce regionalnega prvenstva, domov pa je odnesla tudi zmagi v ženski konkurenci ekipno in med posamezniki. V skupni uvrstitvi so bili drugi Francozi, ki so imeli zelo izenačeno ekipo, tretja pa je bila Švedska z odlično žensko ekipo, ki se je izkazala v teku na daljšo razdaljo. V moški konkurenci so bili najboljši tekmovalci iz Češke, izredno dober rezultat pa je z mrago med posamezniki dosegel Tomaš Salopek, sicer Slovak v Hrvaški vojski.

Slovenska ekipa je po pričakovanju dosegla slabše rezultate, ki pa vseeno pomenijo napredek za to mlado disciplino pri nas, saj je slovenska ekipa imela tekmo-

Kaj je orienteering?

Beseda v slovenščini pomeni orientacijski tek, vendar se v praksi ne uporablja. Pri klasičnem orienteeringu gre za tek po bolj ali manj znanem področju s kompasom in zemljevidom v rokah, pri tem pa zbiraj kontrolne točke in se trudiš biti čim hitrejši. Da pridejo na račun tudi tisti, ki jim tek ni ravno najbolj pri srcu, v razvitih državah organizirajo tudi mountain-bike-orienteering, orienteering na konjih, rolerjih in celo na invalidskih vozičkih.

Orienteering prihaja iz Skandinavije in ima tam tudi največ privrženecov. Kot vzdržljivostni šport je namenjen vsem, ki želijo hkrati z mišicami razvijati tudi svoje možganske celice. Najboljše pri vsem tem pa je, da se lahko na startu znajde vsak brez posebnih priprav, kar omogoča veliko različnih kategorij tekmovalcev, ki se razlikujejo po starosti in po sposobnostih, od popolnih rekreativcev preko elitnih kategorij do kategorije nad 90 let, ki seveda obstaja le v Skandinaviji. Tekmovanje v Il. Bistrici je bilo pravzaprav tekmovanje najboljših športnikov, ki so v sestavi vojaških enot.

In kako poteka tekmovanje v orienteeringu? Ob prijavi dobi vsak tekmovalce opis kontrol, kartonček za zbiranje kontrolnih znakov in startni čas, na startu pa še zemljevid s predvideno in označeno potjo ter kontrolnimi točkami. Tekmovalci startajo v razmaku ene minute. Do cilja morajo obiskati vse kontrolne točke po vrstnem redu, pot pa je seveda odvisna od njihovih orientacijskih sposobnosti. Seveda se vsi tekmovalci trudijo najti čim krajšo pot, kajti od tega je odvisen čas in njihova uvrstitev.

Orienteering je v Sloveniji relativno mlada športna panoga. Razvila se je s pomočjo Slovenske vojske, ki nenehno skrbi za izobraževanje in trening vojakov športnikov, saj je to ena od pomembnih vrst usposabljanja in dviganja strokovnosti vojske, po drugi strani pa tudi izredno zanimiva športna panoga. V Sloveniji obstajajo tudi klubi, ki se z orienteeringom resno ukvarjajo in v katerih bodo morda v bližnjem interesom postregli še z natančnejšimi informacijami. Taki klubi so v Mariboru, Muti, Slovenj Gradcu, Ljubljani, Brežicah, Cerknem, Idriji in Škofji Loki, za tiste ki radi surfajo po internetu pa je na voljo domača stran http://www.arctur.si/ok_azimut.

A. Z.

Eko šola kot način življenja

V šolskem letu 1996/97 se je OŠ Antona Žnidaršiča vključila v mednarodni projekt EKO ŠOL. Eko šola je evropski projekt, katerega namen je dvigniti okoljsko zavest in vzpodbuditi mlade k aktivnemu okoljskemu delovanju. Delo šol, vključenih v ta projekt, spremlja Zavod Republike Slovenije za šolstvo, podpirajo pa ga tudi ministrstva za šolstvo in šport, za okolje in prostor ter za gospodarske dejavnosti in tudi nevladne organizacije.

Eko šola vsebuje okoljsko vzgojo kot sestavni del ciljev in vsebin letnega delovnega načrta šole ter vodi k večji ekološki osveščenosti učencev in njihovega okolja. V lanskem šolskem letu smo pod vodstvom mentorice Helene Prime, Nade Šircelj in Mirjam Vrh izpeljali obsežen program zanimivih in koristnih akcij. Začeli smo z ekološkim osveščanjem učencev na predmetni stopnji ter nadaljevali s predavanji o pomenu vode, o nevarni odvisnosti od drog ter spregovorili o humanizaciji odnosov med spoloma. Poleg tega pa smo pripravili raziskovalno nalogo merjenje črnega ogljika in žveplovega dioksida v zraku, popisovali stare sorte jablan in hrušk v našem šolskem okolišu, sodelovali na naravoslovnem taboru na Mašunu, zbirali star papir, ločeno zbirali komunalne odpadke na šoli, čistili in poskušali urediti okolico šole ter ustanovili hortikulturni krožek. Vse te aktivnosti pa so dosegle vrhunec 22. aprila, ob mednarodnem dnevu Zemlje, ko smo pripravili obsežno razstavo ekoloških projektov in povabili na »okroglo mizo« odgovorne za varstvo okolja v bistriški občini. Ob koncu šolskega leta smo za naše sodelovanje v celotnem projektu eko šol prejeli tudi priznanje v Ljubljani.

Tudi za letošnje šolsko leto smo pripravili obsežen program in nekaj akcij tudi že izvedli. Najprej smo uredili šolsko okolico, kar ostaja naša stalna naloga. Ob 31. oktobru, dnevu varčevanja, pa smo v sodelovanju z bistriško poslovno enoto Banke Koper pripravili predstavitev programov eko šole. Na treh velikih panojih, postavljenih v prostorih banke v Ilirski Bistrici, smo predstavili različne načine,

s katerimi lahko varčujejo mladi pri vsakdanjih opravilih - od denarnega varčevanja do varčevanja z energijo, papirjem... Pri tem projektu smo naleteli na veliko pomoč in razumevanje Iva Kovačiča, vodje bistriške poslovne enote Banke Koper. Nadaljujemo pa z ekološkim osveščanjem učencev na razredni in predmetni stopnji ter vključujemo naravovarstvene vsebine tudi v programe naravoslovnih dnevov. Izvedli bomo tudi akcijo zbiranja starega papirja in začeli z ločenim zbiranjem odpadkov po razredih.

V kratkem bomo izdali tudi eko glasilo ter uredili eko-kotiček na šoli, da bomo vsi pravočasno obveščeni o vseh akcijah. V sodelovanju z Zavodom za gozdove bomo ob šoli uredili naravoslovno učno pot, učenci od tretjega do šestega razreda pa bodo brali za eko bralno značko. V petih razredih bomo izvedli projekt Od zrna do kruha, učenci sedmih in osmih razredov pa bodo nadaljevali z raziskovalno nalogo merjenja črnega ogljika in žveplovega dioksida v ozračju. Slovesno bomo podpisali tudi eko listino, to je nekakšna listina ali zapoved za obnašanje učencev in učiteljev, ki je prijazna okolju. Je tudi plan za izboljšanje kvalitete življenja v družini in omogoča spremembo ravnanja v okolju na osnovi miselnosti, ki je osnova za katerokoli spremembo.

Izobraževanje za življenje pa bo postalo resničnost šole, ko se bo razširilo preko zidov šolskih učilnic in ko bo vključevalo tudi širšo skupnost.

Koordinator eko šole: Mirjam Vrh

Z odprtja tekmovanja v ilirskobistriški vojašnici

Naša ekipa nastopa na tekmovanjih v okviru CISM-a od leta 1993, ko je na Madžarskem prvič nastopila na eni od tekem orientacijskega teka, sicer pa je kljub najmlajšemu stažu v mednarodnem svetu za vojaški šport organizirala že tri velika in pomembna športna tekmovanja: leta 1993 evropsko vojaško padalsko prvenstvo, lansko leto svetovno vojaško padalsko prvenstvo v Cerkljah, letos pa je bila na vrsti Ilirska Bistrica z regionalnim prvenstvom v orienteeringu. V Sloveniji organizirajo vsaj dve tekmovanji na leto, če pa je le mogoče, se z reprezentančno ekipo udeležijo regionalnega in svetovnega prvenstva v orientacijskem teku, ki ga vsako leto pripravi druga članica CISM-a. Ilirsko Bistrico so v generalštabu Slovenske vojske izbrali iz več razlogov. Najprej zaradi tega, ker je v njeni okolici izredno lep in precej težaven teren, ki povsem ustreza zahtevam tekmovanja, po drugi strani pa

valca, ki je za najboljšimi zaostajal le za dobro minuto, kar je že zelo dober dosežek. Na koncu se seveda štejejo ekipni rezultati, tako da je Slovenija pristala na repu razpredelnice.

Odlični dosežek pa so dosegli organizatorji tekmovanja, saj so jih na koncu pohvalili prav vsi tuji udeleženci, ki so bili izredno zadovoljni z gostoljubnostjo osebja, namestitvijo in še posebej z zelo dobro hrano. Vse tekmovalce in vojaške delegacije so organizatorji iz 1. bataljona 42. brigade še posebej presenetili z obširnimi propagandnim gradivom o Ilirski Bistrici in ostalih bližnjih turističnih krajih, od katerih se jim je vtisnil v spomin zlasti ogled Škočjanskih jam in kobilarne v Lipici. Kljub slabemu vremenu in težavnosti terena, so svoj povratek v Ilirsko Bistrico zaradi treningov in priprav že napovedale ekipe iz Francije, Italije in Švedske, kar je še en dokaz več, da je tekmovanje odlično uspelo.

»Mačehovski odnos do okolja«

Na 5. strani 1. št. časopisa Naš borjač, je avtor Dejan Rolih v članku z naslovom »Mačehovski odnos do okolja« prikazal svoje poglede na problematiko skrbi za naše okolje. V 2. odstavku citiranega članka je med drugim navedel, citiramo: »Komunalna inšpektorica namreč skoraj nikoli ni dosegljiva (trenutno je na porodniškem dopustu), ko pa je, naj bi svoje delo opravljala zelo slabo, tako da je bila že večkrat kritizirana s strani svetnikov in upravne enote«.

V zvezi z gornjo navedbo obveščamo bralce časopisa in širšo javnost, da področje, ki ga pokriva občinski komunalni inšpektor, ne spada v pristojnost upravne enote.

Kritike, na katere se avtor sklicuje torej niso bile z naše strani podane, pa tudi niso mogle biti podane.

Delo komunalnega inšpektorja spada v izključno pristojnost občine Ilirska Bistrica, zato upravna enota ni ocenjevala njenega dela in kritik, navedenih v citiranem članku.

Branko Celin, dipl. oec., načelnik Upravne enote Ilirska Bistrica

Pogovarjali smo se z Antonom Marušičem, direktorjem zavarovalnice Adriatic v Postojni

Adriaticova zdravstvena zavarovanja prinašajo bistven prihranek v družinskem proračunu

Vedno bolj se zavedamo pomena zavarovanj, ki so razen tega tudi vse pomembnejša postavka v družinskem proračunu. Povprečen državljan ima verjetno zavarovano nepremičnino, stanovanje ali hišo, avtomobil z obveznim zavarovanjem, morda kaskom. Počasni se privajamo tudi, da poskrbimo za varnejšo prihodnost z osebnimi zavarovanji, k zdravniku pa že vrsto let hodimo le s kartico za zdravstveno zavarovanje. Kako naj pravzaprav poskrbimo za varna zavarovanja in načrtujemo svojo finančno prihodnost?

Zavarovanja, ki ste jih našli, so res osnovna zavarovanja, na katera moramo biti pozorni pri načrtovanju varne prihodnosti zase in za svojo družino. Možnosti zavarovanj pa je seveda še veliko več. Zato je najbolje, da si pri načrtovanju zavarovanj odgovorimo na nekaj vprašanj, s katerimi si bomo olajšali odločitve pri izbiri. Ali smo res dobro zavarovali premoženje in ali smo se že odločili za katero od varčevalnih osebnih zavarovanj, na primer življenjsko ali rentno zavarovanje? Odgovoriti pa si moramo tudi, koliko na mesec ali letno porabimo za zavarovanja in načrtovati naše izdatke zanje. Poudaril bi rad, da se prav zdaj ponuja priložnost, da bistveno pocenimo naše izdatke za zavarovanja, vsaj na nekaterih področjih družinskega proračuna. Ker se dosedanje zdravstveno zavarovanje izteka, lahko že pri izbiri prave zavarovalnice bistveno prihranimo.

Prav o zdravstvenih zavarovanjih je v zadnjem času veliko govora. Večina teh zavarovanj v podjetjih se izteka. Za kaj pravzaprav gre?

Naj nekaj pojasnim. Leta 1993, ob uvedbi zdravstvenih zavarovanj, je večina podjetij oziroma njihovih vodstev izbrala zavarovalnico in za zaposlene sklenila zdravstvena zavarovanja. Zato imajo tako podjetja kot tudi posamezniki zdaj ponovno priložnost za razmislek, možnost da se odločijo, katero zavarovalnico bodo izbrali. Večini podjetij se konec leta 1997 res izteče dosedanje zdravstveno zavarovanje, zato se ravno v tem času podjetja in zaposleni odločajo o tem vprašanju, in sicer ne glede na to, ali zaposlenim premijo za zdravstveno zavarovanje odtegujejo od plače ali pa jim jo kot boniteto plača podjetje.

Zdravstveno zavarovanje državnega zavoda in zdravstveno zavarovanje Adriatic je pravzaprav enako in če imamo zdravstveno zavarovanje, nam nikjer v Sloveniji ni potrebno doplačati standardnih zdravstvenih storitev. V čem je torej razlika?

Dobro vprašanje. Razlike pri uveljavljanju zdravstvenih storitev resda ni, s tem zavarovanjem nas sprejmejo kjerkoli; pri zdravniku, v lekarni ali pri specialistu nam za standardne storitve ni treba odpirati denarnice. Bistvena razlika pa je v ceni zavarovanja in pri tem se moramo vprašati, ali smo izbrali najugodnejšo ponudbo zdravstvenih zavarovanj in ali smo pri družinskem finančnem načrtovanju posvetili zavarovanjem dovolj pozornosti. Izbira različnih zavarovanj na tržišču

je namreč kar pestra, na zdravstvenem področju pa temu ni tako. Identično zdravstveno zavarovanje za doplačila zdravstvenih storitev ponujamo zgolj mi v Adriaticu in v državnem zavodu, le da so ta zavarovanja v Adriaticu že od njihove uvedbe, od vsega začetka, bistveno cenejša.

Kako je to mogoče?

Odgovor je preprost. Adriatic je delniška družba, ki si prizadeva za večji kolač na trgu, zato niža stroške dela, posluje karseda racionalno in zato lahko ponudi tudi nižjo ceno zdravstvenih zavarovanj. Ob tem pa lahko kot univerzalna zavarovalnica ponudimo še vrsto ugodnosti in popustov, ki jih državna zdravstvena ustanova seveda ne more. In zdaj smo spet na začetku, pri razmisleku o denarju, ki ga namenimo

za zavarovanje. Adriaticovi zdravstveni zavarovalnici privarčujejo ne le pri tem zavarovanju, ki omogoča brezplačne standardne zdravstvene storitve v vseh zdravstvenih ustanovah, zdraviliščih in lekarnah ter zasebnikih, ki delujejo v državi, temveč tudi pri kasko zavarovanju avtomobila, pri stanovanjskem in požarnem zavarovanju.

V Adriaticu je torej zdravstveno zavarovanje cenejše, z njim pa si pridobimo še popuste pri drugih zavarovanjih. Kaj ti popusti pravzaprav pomenijo?

Če seštejemo družinske izdatke za zavarovanja, hitro pridemo do odgovora, ki ga bom najlaže pojasnil s primeri. Imamo na primer trisobno stanovanje, povprečno požarno zavarovanje zanj znaša letno 18.800 SIT. Z 10%-nim popustom, ki ga pridobimo z Adriaticovim zdravstvenim zavarovanjem, prihranimo 1.880 tolarjev. Če pri tem upoštevamo še 5%-ni popust pri stanovanjskem zavarovanju (povprečna premija trisobnega stanovanjskega zavarovanja z vključenimi aparati znaša denimo 14.100 tolarjev) prihranimo 705 tolarjev. Če pa imamo še avtomobil srednjega razreda in odštejemo za kasko zavarovanje 95.000 tolarjev, prihranimo 11% te vsote oziroma kar 10.450 tolarjev. Skratka, razen nižje cene za zdravstveno zavarovanje Adriatic nudi še vrsto drugih popustov, s katerimi lahko letno prihranimo skoraj celo premijo za zdravstveno zavarovanje.

Veljajo ti popusti samo za posameznike ali tudi za zavarovance v podjetjih?

Popuste nudimo vsem svojim zdravstvenim zavarovancem, ne glede na to, ali so zavarovanja sklenili individualno ali preko podjetja. Rad pa bi dodal tudi to, da je Adriatic letos ponudil zaposlenim v podjetjih novo možnost. Razen zavarovanja za doplačila k zdravstvenim storitvam, nudimo še dodatno nezgodno zavarovanje in vse bolj popularno zavarovanje zdravih.

Če prav razumem, lahko torej v paketu z zdravstvenim zavarovanjem sklenemo z doplačilom tudi eno ali obe dodatni zavarovanja. Kaj s tem pridobimo?

Tako je. Za simbolično višjo ceno, samo 26 SIT mesečno, lahko k zdravstvenemu zavarovanju dodamo tudi nezgodno zavarovanje za primer smrti ali invalidnosti ali pa še bolj kakovostno nezgodno zavarovanje, če se odločimo za paket zdravstvenega zavarovanja z doplačilom 49 SIT za nezgodo. Skupaj z zdravstvenim zavarovanjem pa Adriatic nudi tudi zelo priljubljeno dodatno nadstandardno zavarovanje zdravih (za mesečno premijo 268 SIT), ki krije stroške vseh zdravil in pomožnih zdravilnih sredstev, izdanih na recept, vse stroške v zvezi z njihovo pripravo in izdajo ter možnost oskrbe z zdravili iz tujine.

Na kakšen način naj se torej spopademo s tem, kako skleniti zavarovanje, najprimernejše za nas in našo družino?

Vedno se moramo dobro pozanimati, kakšna kritja ponujajo zavarovanja in po kakšni ceni. Če si želimo bistveno olajšati poslovanje z zavarovalnico, hkrati pa doseči zadovoljivo socialno in materialno vrednost, je najprimernejše izbrati univerzalno zavarovalnico, ki nam lahko ponudi celoten spekter zavarovalnih storitev. In še praktičen nasvet. Če se pravkar odločate za izbiro zdravstvene zavarovalnice, se vsekakor pozanimajte, ali ste prejeli tudi našo, ugodnejšo ponudbo. Razmislite o dodatnih kritjih, ki jih je kot izredno ugodna ocenila tudi cela vrsta sindikatov in velikih podjetij, izpolnite prijavo in jo oddajte v podjetju. Če boste zavarovanje sklenili še za družinske člane, vpišite tudi njihove podatke. Adriatic vam bo na podlagi prijave poslal zdravstveno kartico in zavarovalno polico, ki jo boste pričeli uporabljati 1. januarja 1998.

Ponudba je vsekakor ugodna, kakšna pa je varnost zavarovanj?

Prepričan sem, da se v slovenskem gospodarstvu že vrsto let dokazujemo s kakovostno storitvijo, rezultati, korektnim poslovanjem in konkurenčnimi cenami. Kljub stalnim dvomom v stabilnost zavarovalnic, manjših od dosedanjega monopolista, vam lahko zagotovim, da je Adriatic zaupanja vredna zavarovalnica. O tem nenazadnje pričča tudi 169.000 zdravstvenih zavarovancev in vrsta uglednih slovenskih podjetij, ki so izbrala naša zavarovanja, na primer Mercator, Petrol, Luka Koper, Intereuropa, Gorenje, Istrabenz, Emona Mercur, Sava in še bi lahko našteval.

Olga Pejović

Pomembna pridobitev gostilne »Pod gradom«

Turizem je dejavnost, ki ne prenese zapiranja v lastne plotove. Zahteva medsebojno sodelovanje in odprtost. Prav zato Sekcija za turizem in gostinstvo Obrtne zbornice Slovenije v sodelovanju z območnimi obrtnimi zbornicami že vrsto let pripravlja znani katalog »Gremo v dobre gostilne«. Ena izmed šestih gostiln na Bistriškem, ki se uvršča v znani katalog, je gostilna »Pod gradom« iz Gornje Bitnje.

Gostilna deluje že šesto leto, nosilka dejavnosti Dunja Frank pa si ves čas prizadeva za širitev običajne gostinske ponudbe, ki je za turizem še kako pomembna. Tako je v teh letih uredila balinišče in sorazmerno velik letni vrt, ki se ponaša z naravnim okoljem. Hkrati postaja tudi nosilka nekaterih dobro obiskanih krajevnih prireditev. Pred dobrim poldrugim letom pa se je odločila še za izgradnjo prizidka in s tem pridobila petdeset dodatnih sedišč. S krajšim kulturnim programom, v katerem je nastopila pevska skupina »Susec« iz Ilirske Bistrice ter Pereničeva otroška Urška in Matjaž, so v petek, 21. novembra, prizidek tudi uradno odprli.

Kot zanimivost mogoče le še podatek, da je nove prostore krasilo tudi cvetje, izdelano iz krep papirja, ki smo ga doslej uporabljali le za krasitev kmečkih vozov ob viziti. Cvetje (na sliki) je izdelala domačinka Janja Strle, članica Turističnega društva Prem v ustanavljanju.

A. Penka

Ikebana iz papirnatih rož je navdušila obiskovalce.

Širjenje dodatne ponudbe je zahtevno

Za gostince, ki so povezani v Obrtni zbornici Ilirska Bistrica, je značilna izvenpovprečna ponudba. Veliko gostinskih lokalov se nahaja izven turističnih krajev in območij, namenjenih pretežno lokalnemu povpraševanju, izletnikom in občasno poslovnim gostom. Vse to pa onemogoča samostojno nastopanje na turističnem trgu. Svetovni trendi po zniževanju cen gostinskih storitev silijo tudi naše gostince k iskanju nekaterih optimalnejših rešitev in širjenju dodatne ponudbe.

Družina Radoš iz Dolenj je v šestnajstih letih gostinsko dejavnost razširila še s prodajo na drobno in oddajanjem turističnih sob. Ker pa tako obsežne dejavnosti ni mogoče voditi v družinskem krogu, so se konec letošnjega leta odločili za oddajo dela poslovno-stanovanjskega kompleksa. V petek, 21. novembra, se je domačim gostom prvič predstavila Emilija Deželak iz Ljubljane, ki bo v bodoče opravljala gostinsko dejavnost v gostilni »Potok«. Tudi Deželakova veliko stavi na delo svoje družine in seveda pomoč Radoševih, kar bo za uresničitev ambiciozno zastavljenih programov še kako dobrodošlo.

A. Penka

Naša izložbena okna

Učenci 4. b razreda OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice z učiteljico nevicco Iskra smo sklenili poiskati najbolj domiselno urejeno izložbeno okno trgovin s prehrabeniškimi artikli v mestu. Sestavili smo kriterije ocenjevanja s točkovnikom in odšli na ulice. Ogledali in ocenili smo 23 trgovin.

Razočarani smo ugotovili, da so izložbena okna, razen zelo redkih, neurejena, polepljena z zbledelimi plakati, služijo skladišču kartonskih škatal ... Med redkimi, ki so urejena, nam je bilo najbolj všeč izložbeno okno trgovine »Lizika« v Cankarjevi ulici, ki smo ga ocenili z najvišjo oceno. Obiskali smo zmagovalko, ji izročili pohvalo, čestitali in se posladkali z bonboni. Ostale trgovine oziroma lastnike le-teh bi pograjali in jih prosili, naj si izložbena okna svojih trgovin temeljito ogledajo in razmislijo, kako bi jih privlačno uredili. Vemo, da prehrabene artikle težko damo v izložbo, a ima več artiklov embalažo (pločevinke, ovitki ...), s katero se ga da zanimivo in privlačno urediti. Istočasno smo zbrali cene »domačih« artiklov: svežega zelja, kislega zelja, jabolk in krompirja. Kar nismo mogli verjeti detstvu, da v tako majhnem mestu, kot je Ilirska Bistrica, obstajajo tako velike razlike v ceni posameznih artiklov. Cene svežega zelja se gibljejo med 30 in 85 SIT, kislega zelja med 109 in 228 SIT, krompirja med 30 in 70 SIT ter jabolk med 60 in 273 SIT. Zakaj vladajo take razlike ne vemo, zdi pa se nam nepošteno, da trgovci na ta način dobesedno odirajo ljudi. Menimo, da bi morale biti cene bolj enotne.

Secesija, preventiva in nogometna tekma

Za nami so težavni dnevi. Najprej smo veliko razglabljali o sv. Heroinu, zaščitniku mladine, zelo popularnem v naših krajih, čaščenem takorekoč po celem svetu. Potem je prišel na vrsto sv. Martin, tudi zelo »naporen«, saj je po njegovem prazniku marsikdo občutil bolečo praznino. Dneva republike ni več, zato pa se že sedaj pripravljamo na božične in novoletne praznike. Naša ušesa bodo spet polna hvale o izbranih pralnih praških, boljših od drugih, reklam za nove kasete božičnih pesmi za otroke in odrasle, ki jih je posnelo kakih deset narodnih in drugih ansamblov, med njimi Trijo Franceta Podhostnika s pevko Aniko iz Portoroža. Z vseh strani bodo trobili in piskali pesem »Džingl belz« in ponujali nove avtomobile po čarobno nizkih cenah, pa šulne in dolge gate tudi...

V državnem zboru poteka osmo branje predloga zakona o prepovedi oglaševanja in reklamiranja osebnih vozil. Zaradi življenjske nevarnosti, ki jo nenehno povzročajo ti premikajoči se objekti na cestah, novi zakon predvideva naslednje:

1. Prepovedano je vsakršno oglaševanje osebnih vozil do delovne prostornine 2600 ccm, v časopisih, na TV in »džambodžet« tablah;
2. Na vsakem tovrstnem objektu mora biti na vidnem mestu s črkami višine 30 centimetrov zapisano: POZOR! IZDELEK JE SMRTNO NEVAREN! UPRABLJATE GA NA LASTNO ODGOVORNOST!

S Podgrajci smo Bistrčani dolga leta gradili boljše prihodnost. S skupnimi močmi smo odstranili predor na regionalni cesti Podgrad-Pivka. Izmenjevali smo si mnenja in kadre, sedaj pa se hočejo secesionirati od bistrške občine. Tega v Bistrici ne bomo dovolili. »Dajte nam oružje!« Se Podgrajci sploh zavedajo, da so edini pravi Primorci na Bistriškem in da nas bodo po »odcepljenju« pahnili v nenasitno notranjsko žrelo? Kaj to pomeni, vemo vsi. S severa nam bodo poslali šefa Kraških lekarn, edinega medobčinskega javnega zavoda, ki še ima sedež v Bistrici, kar je pravi čudež, o dogodkih v Jelšanah bo še naprej poročala postojnska in ne bistrška policija. Pa še marsikaj bi se našlo. Povrh vsega Postojncani nimajo veze o balinanju.

Z nostalgijo se spominjam, kako smo igrali na veselici ob odprtju nove Plamine proizvodne hale, ki je čez dva tedna pogorela. Iz pepela so jo preroško dvignili v rekordnem času, kot bi jim Janez Podobnik že takrat rekel: »Korajža velja!«, nato pa bi Bogomir Kovač naredil načrt x + y = z, kar pomeni material + ljudski faktor = nova tovarna. Da, to so bili časi splošnega napredka in uspešnih dolgoročnih planov, ki jih je počasi nazirala inflatorna dinarska logika. Tudi na svečanem odprtju podgrajskega fuzbalplaca sem muzical. To je bilo v zadnjem desetletju prvič, da smo se Bistrčani v tem prekrasem kraju pojavili celo dvakrat v istem dnevu. Ne želim, da bi tista negovana trava na igrišču ovenela, a jim jo še sedaj zavidam. Takole vam povem: če nameravajo Podgrajci narediti »balvan« revolucijo, bomo hodili v Trst po Vremski dolini, kopamo se itak v Moščenški dragi, Snežnik bomo obdržali, oni pa naj se hvajlo z Zabnikom. »K'o da mi je Zabnik neka velika planina.« Bolnišnico v Izoli bomo zamenjali z ljubljansko, kjer nas bodo sprejeli z odprtimi rokami in radostjo v sreč,

če bomo mastno plačali, seveda. Predlagam pa praktično zamenjavo: za F. G. in B. Z. ter občinarje podgrajskega porekla ponudimo celotno vodstvo Ilirije. Tisti kreativni del, ki je odgovoren za razvoj restavracije Triglav na Placu jim šenkajmo. Mislim da bi bila to poštena zamenjava.

Menjajmo diskurz. Tudi letos bodo naši izseljenci v Istri organizirali srečanje. Prosim vas za razlago. Zakaj bistrški domorodci imenujejo »Argentinci« tiste Bistrčane, ki živijo na Obali? In zakaj one v Ljubljani »Brazilci«? Za pojasnilo plačam dvojno pijačo.

O volitvah kokodakajo vsi. Jaz ne bom, ker za doseg svojih ciljev ne uporabljam promocije, temveč vedeževanje. Najprej sem poskusil z numerologijo. Ni slo. Že pri kubaturi kroga sem se ustavljal. Poskusil sem s kartami. Obup. Skupaj sem spravil le mizerno partijo remija. Čitanje prihodnosti in zvezd: pogledaš proti soncu, se usmeriš k zvezdam, si nekoliko za luno... To delajo že v drugih časopisih. Odpade! Hiromantija? Ah, ne. Šloganje? Iz kavine usedline sem tekstiral sebe ter nekaj znanik in znancev. Vedno sta se na dnu skodelice izoblikovali isti figuri: moški akt za ženske in ženska aktovka za moške. Preklete, ne gre. Razjezil sem se. Na glavo sem si poveznil rdečo ruto, dal v ušesa velike okrogle uhanne in povabil nekaj »poskusnih zajcev«, da bi na njih ugotovil prihodnost ne več ne manj kot časopisa Naš borjač. Končno je stvar stekla, a izbrala povsem nepričakovano pot.

V čarobni stekleni krogli sem, potem ko se je slika zbistrila, zagledal nogometni stadion Kampo v Ilirski Bistrici. Tribune se počasi polnijo. Prihajata lastnika dveh nogometnih moštev, ki se bosta po-

merili čez nekaj minut: mlajši, mobitelovec druge generacije s temnimi očali hladno pozdravi starejšega, prav tako skritega za zasenčenimi naočniki resne oblike, znanega ljubitelja terenskih avtomobilov. Prvi, bistrški »Murdoch«, je lastnik NK Naš borjač, slednji, bistrški »Turner«, pa NK Snežnik. Igralci »dvoiščnikov« nastopajo v pisanih majicah in sivih hlačkah, nasprotniki pa v plavih majicah in belih hlačkah. Prvi so precej izenačena ekipa z eno samo internacionalno zvezdo. Ob transferu so nekateri izmed njih prestopili iz »Snežnika«, kar je športno javnost precej razburilo in razdvojilo. Igrajo racionalen nogomet, ki teži k perfekcionizmu, čeprav je njihova tehnično dovršena igra včasih nekoliko hladna. Moštvo je maloštevilno, saj še nima podmladka. Je predstavnik pravega evropskega nogometa. Ekipa »planincev« je precej neizenačena. V njej igra tudi slovita mednarodna zvezda iz Ljubljane. Veliko igrajo na sredini terena. Podaje so raznovrstne, a velikokrat predolge, zato večkrat končajo v outu. Igra je intuitivna in spominja na južnoameriške carioce, včasih tudi karaoke, zato so zaključki posameznih akcij vprašljivi.

Vrtno se k tekmi. Jasno vidim naelektrono ozračje med publiko. Sodnik, izbran iz vrst občinarjev, da znak za pričetek tekme, ki poteka korektno vse do 32. minute, ko nekoga grobo pokosijo. Igralec se zvija na tleh zaradi tega, ker je prejel močan vritnjak oziroma vjajčnjak. »Sudija, fuj,« vpije publika. Pretep na tribunah. Policija. Ambulanta... Važna tekma, pomembna za razvoj našega lokalnega športa, je brutalno prekinjena. Nadaljevanje prihodnjič.

Vse to sem neki dan videl v čarobni krogli. Vsak dan poskušam izvedeti, kaj se bo dogajalo naprej, slika pa se noče in noče pojaviti. Prezrl sem, da je kroglja slabe kvalitete. Namesto iz stekla je narejena iz plastike in ima nalimano priporočilo: Po nekajkratni uporabi izdelek odvrži v koš za smeti!

Dimitrij Bonano

(P)orkosvet

Kava se v skodeli mi hladi in zraven berem časopis: nekdo nekje je nekaj malega ukradel, pijanec nerodno s postelje je med spancem padel, v Sežani spet oropali črpalko, nekje v Istri žena med jedjo udarila moža po glavi s polno zajemalko... Berem časopis, berem brez strasti, kot nekakšen pravopis zlikovcev in oblasti! Nekoga so zaradi hrupne godbe kar v arest prespali peljali, drugje spet so mulci z mosta avte kamenjali... Berem, berem časopis in namesto črk vidim vse več črnih lis, saj v skodeli kava zaudarja že na kis...

Ste kdaj pomislili, zakaj pridejo na naslovnicе časopisov skoraj zmeraj samo pomembni ljudje in dogodki? Morda zato, ker mislijo, da se svet vrti samo okrog njih. Ker ne spadam mednje, ne vem natančnega odgovora. Mali ljudje pridejo (če imajo srečo in denar, seveda) kvečjemu v črno kroniko ali pa na stran, ki je namenjena le osmrtnicam. Kdo kam spada, o tem spet odločajo drugi. Red namreč mora biti, če si živ ali mrtev, sicer lahko pride do zmešnjave.

Včasih, tako vsaj pravijo, so se ob človekovi zibelki že ob rojstvu prikazovale rojenice (nekakšne vile), ki so že vnaprej napovedale otrokovo usodo in mu začrtale življenjsko smer. Takrat je bilo vse bolj preprosto in razumljivo, ne samo to, kdo bo recimo advokat, policaj, pesnik ali pa čisto navaden človek iz množice. Danes je tudi za tovrstne zadeve prisiljena skrbeti oblast, sicer nihče ne bi vedel, kaj mu je namenjeno in kakšno vlogo mora odi-

grati. Zdaj, ko smo v tranziciji, se je vse pomešalo. Kdo je preganjan in kdo preganjalec, kdo je sodnik in kdo obtoženec? Vsi hočemo biti vse in to ne gre. Jasno? Kako bi se recimo počutili, če bi vas nenadoma obtožili sokrivde pri vseh lumparijah, ki se dogajajo? Razjezili bi se in zagrozili z gladovno stavko ter mogoče prispeli na naslovnicо kakšnega časopisa; a samo za en dan, potem bi crknili kot pozabljena muha... če ne bi začeli pri priči spet jesti. Marsikdo se je s to finto že nabral, ko je hotel na silo rešiti problem dvojne osebnosti, ki obstaja le v naših predstavah!

V vsakdanjem življenju ni takšnih razlik, ker pazimo na medsebojno varnostno razdaljo, zato »promet« poteka v redu, dokler kdo ne prekrši pravil ali fino povedano zakona. Tedaj pa začnejo stvari iti po svoje. To sem okusil nedavno kar na lastni koži, ko so mojega »modrega dirkača« obstrelili z neznanim predmetom v prednjo šipo in to kar sredi Postojne. Na šipi je nastala lepa zvezda, ki ni nikogar motila vse dotlej, dokler nisem prišel z njo na tehnični pregled. Tam so mi prijazno precedili skozi zobe, da naj jo grem zamenjat, sicer mi ne bodo podaljšali prometnega dovoljenja. Stisnil sem ramena in odšel k prijaznim sosedom (Avtoplus), kjer so mi že naslednji dan izročili avto z novo šipo vred, kar ni bilo ravno zastoj. Tega seveda nekaj dni prej nisem pozabil povedati enemu izmed uslužbencev policijske postaje v Postojni, ki me je (spet) vljudno opomnil, da šipe ne bodo prišli pogledat, če avto ni kasko zavarovan. Ko sem mu odvrnil, da gre morebiti celo za kaznivo dejanje, je dejal, da (tako sem ga razumel) teh storitev nima kdo plačati. Prav, kakor vidijo, a v mojem želodcu je ostal cmok, ki me tišči in ga ne bom zlepa prebavil, saj me vsakokrat, ko sedem za volan, obide čuden občutek, da lahko vsakdo počne z mano vse, kar se mu zljubi. Če ni kaska lahko name po pomoti tudi streljajo, dokler me ne zadenejo. Odslej bom moral brati horoskope in na ta način ugotavljati, kaj mi je namenjeno, sicer si ne bom upal z doma ob nepravem času. Zdaj je, kar je, vendar, ko ob pol osmih zjutraj poslušam primorsko nočno kroniko, me še kar naprej vznemirja izredno nizka ocenitev škode, ki so jo povzročili zlikovci. Naši »zaščitniki« namreč pozabljajo, da oškodovanec ne more zmeraj kupiti rabljenega dela, nov pa košta veliko več kot si oni mislijo. To pomeni, da so tatovi na boljšem, saj jim njihovo nečedno početje prinaša lep profit, čeprav tu in tam plačajo kakšno kazen pri sodniku za prekrške s polletno zamudo ali pa sploh nikoli zaradi tega, ker naši sodni mlini delajo in meljejo (resnico) skrajno previdno in počasi...

Naj vas moja zgodba ne zamori. Vozite tam, kjer se vam zdi varno. Sicer pa bo kmalu zima in boste bolj doma, a tudi tam niste povsem varni. Nikar si po nepotrebem ne zagrenite življenja, kmalu bo leto naokoli. Potem se bo že čez nekaj dni pričelo vse znova, zato nikar ne jamrajte, da je življenje enolično. Lahko vas preseneti.

Jože Stegu

P. S.: Že nekajkrat so me opozorili na grafite, ki krasijo fasade bistrških hiš. Na Placu je najbolj vpadljiv ZIGEINERVOLK HINAUS! ali nekaj podobnega. Razumem nemško, prosim pa, da odslej pišete v domačem jeziku in obenem predlagam novo predvolilno geslo: Dragi kandidat, če boš prišel čez pet let spet k nam na predvolilni izlet, prinesi s seboj namesto obljub in lepih besed vsakemu vsaj - en fajn kotlet! In ker je malte res škoda, raje pišite v časopis kot na zid. Magari v Naš borjač. Prav?

ILIRIADA

Zeleni kotiček Evrope

Dovolite mi, da začasno zanemarim trend črnogledosti in kritiziranja, ki korenini v črnoglednosti in kritični stvarnosti. Tokrat vam ponujam v branje pravljico za dolge in mrzle decembrske noči. Veliko pravljic poznamo: Trnuljčico, Cesarjeva nova oblečila, predvolilne obljube politikov, perspektive turističnih agencij... Prav slednjo obliko pravljicarstva sem si izbral. Vzemimo turistično agencijo nekje v Evropi.

Nekoč v prihodnjem času je bil perspekt, ki je šel takole: Hočete nekaj res posebnega za svoj dopust? Ste si zaželeli aktivne počitnice, gore, morje, zabavo, vse to in še več? V agenciji Liars & Thieves imamo pravi odgovor za vas.

Zakaj se ne bi odločili za letovanje v Ilirski Bistrici, turistični oazi na jugozahodu Slovenije. Organizirani čarterski letalski prevozi do tržaškega letališča in prevoz do destinacije. Če tudi na dopustu ne morete brez svojega jeklenega kofčička, ne mika pa vas voziti čez pol Evrope, imamo rešitev - avtovlak! Sami se udobno namestite v luksuznem kupeju in se prepustite udobnim strežnikom, vaš pločevinasti prijatelj pa se pelje nekaj vagonov bolj zažaj.

Za namestitev v Ilirski Bistrici ni nikakršnih težav. Če si želite vrhunsko sto-

ritev, vas vabimo v hotele A kategorije kot so ELEGANCA, UDOBJE, BREZDELJE. Savno in ogrevanim bazenom, popolno sobno stregbo in vsem drugim, kar sodi zraven. Če so vaše zahteve malce skromnejše, so tu penzion kot so ZA PEST EVROTOV ali pa NAPOL ZASTONJ. Lahko se namestite tudi na turističnih kmetijah v okolici mesta ali pa v hribih Sviščakov oziroma Mašuna.

Hranjenje vam ne bo delalo težav. Poleg vseprisotnih ameriških lokalov s hitro hrano kot je BURGER'S KING, je v Ilirski Bistrici še cel kup dobrih restavracij z italijansko, francosko, kitajsko, indijsko kuhinjo, angleški in irski pub, japonska restavracija SUSHI SAKAM, balkanske specialitete KOD ČIKA PAJE, mehiški užitek pri BUENO PICANTES. Seveda pa vam najtopleje priporočamo lokalne specialitete kot so jota, njoki, krompir u izvnci (lokalni izrazi; glej pojasnila), z obveznim dodatkom slivovega žganja, najraje na kateri od kmetij.

Za vse bolj živahne je dobro poskrbljeno. Poleg izvrstnih pivnic z živo glasbo je tu še v jamajskem stilu DOPA DO STROPA, pa disko - tehno zabava v DECIBELNEŽI, TEHNO NENEHNO, DON'T STOP TILL YOU DROP, romantične duše pa se bodo počutile domače v ALLEGRO MA NON TROPPO in v NEIZBEŽNO NEŽNO. Za tiste bolj poredne se najde artističen program pri ZA FANTE Z VSEH VETROV, kjer je poskrbljeno tudi za punce.

Če si želite oddih bliže naravi, boste izbrali brkinske griče. Izvrstna domača hrana, še boljše slivovo žganje, sprehodi v čudoviti naravi, ribolov v jezerih, veslanje. Lahko si omislite tudi aktivne počitnice in spoznate ter seveda tudi okusite delo na zemlji. Še zlasti priporočamo to obliko poslovnega.

Tu so še gorska turistična središča Sviščaki in Mašun. Pozimi so tam urejena smučišča in proga za tek na smučeh (Potna pot). Poleti je tu gorsko kolesarjenje, tek, lovski turizem. Lahko se povzpnete na najvišjo nealpsko goro v Sloveniji - Snežnik. Za šport in rekreacijo je tudi drugod dobro poskrbljeno, od teniških, košarkarskih igrišč, do golf terena.

Svojo srečo lahko okusite tudi v casinonih in če vam vse to ni dovolj, vas prijazni domačini napotijo ali pa popeljejo na prijetne enodnevnne izlete. Lahko obiščete Škocjanske jame, biser pod Unescovo zaščito, ali pa Kras z dobrim vinom in pršutom. Gotovo ste že slišali za Postojnsko jamo, presihajoče Cerkljsko jezero ali pa Predjamski grad in grad Socerb. Če ne morete brez morja, se lahko odpravite do Opatije. Možnosti je še več.

Če se vam med letovanjem porodi kakršnokoli vprašanje ali želja, povprašajte katerega od dobrodušnih domačinov ali pa stopite do turistične pisarne, kjer vam bodo z veseljem pomagali. Vidimo se v Ilirski Bistrici, zelenem kotičku Evrope.

Dean Ujčič

Visoka obletnica KPD »Bazovica«

Kulturno prosvetno društvo »Bazovica« z Reke letos praznuje 50. obletnico ustanovitve. Reški Slovenci, člani društva, so jubilejno leto zaključili s sobotnim (22. novembra) odprtjem prenovljenega Slovenskega doma in večerno akademijo v dvorani nebotičnika na Sušaku. Poleg Mitje Malešiča, veleposlanika Republike Slovenije v Zagrebu, dr. Petra Venclja, državnega sekretarja za Slovence po svetu in zamejce, ljubljanskega podžupana Bogdana Bradača in reškega »gradonačelnika« Slavka Liniča, so se obeh slovesnosti udeležili še predstavniki Slovenske izseljenske matice in prijateljskih društev ter mnogi drugi ugledni gostje iz Slovenije in Hrvaške.

Reka je pred petdesetimi leti, ne samo zaradi stoletnih vezi med pristaniškim mestom in zaledjem, ampak tudi zaradi hitro razvijajoče se industrije in možnosti za zaposlitev, pritegnila okoli dvajset tisoč Slovencev. Mnogi izmed njih so že jeseni leta 1947 z željo, da bi ohranili »delček domačega kraja tudi v mestu, kamor jih je pripeljala usoda«, ustanovili društvo in mu dali ime po kraju, v katerem so padle prve slovenske žrtve boja proti italijanskim zavojalcem. Kljub temu, da so se Slovenci na Reki in v okolici zavedali, kako nekateri procesi zahtevajo svoj čas, so začeli z velikim navdušenjem delovati na kulturnem področju. V petih desetletjih dela so pripravili ogromno število literarnih večerov, gledaliških in pesnih predstav, najrazličnejših predavanj in s tem na posreden in neposreden način opozarjali na probleme Slovencev. Po razpadu Jugoslavije je društvo postalo tudi sedež Zveze Slovencev na Hrvaškem, krovne organizacije vseh slovenskih društev, ki ji je med leti 1992 in 1996 predsedoval Vinko Žibert, zadnja leta prvi mož KPD »Bazovica« in soorganizator konzularnih dni, na katerih se Slovenci seznanijo z vsemi pomembnimi novicami iz matične domovine.

Slovenski dom je danes priljubljeno zbirališče okoli 1.900 Slovencev, ki živijo na Reki in v okolici. Po besedah prof. Gabri-

je Babič, kulturne referentke društva in avtorice besedila v priložnostni knjižici, je postal »resničen dom za vse, ki ne morejo tako pogosto v svoj domači kraj. In prav je tako. Ta občutek skupnosti in istočasno spoštovanje različnosti je bil temelj že od samega začetka delovanja in je tudi prispeval k boljšemu razumevanju z drugimi društvami in skupinami, ki se ravno tako trudijo obogatiti civilizacijsko in kulturno podobo našega mesta«. Podobno misli tudi reški »gradonačelnik« Slavko Linič, ki je na večerni slovesnosti poudaril pomen Slovencev za razvoj Reke in njihove zasluge za številne povezave pristaniškega mesta z Ljubljano, ki bi jih morali poglobiti.

Eno izmed častnih listin, ki jih je Kulturno prosvetno društvo »Bazovica« ob spoštovanju vrednem jubileju podelilo posameznikom, društvom in organizacijam za dolgoletno plodno sodelovanje, je prejela tudi Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica.

Uradnemu delu je sledil kulturni program, v katerem so nastopili: mešani pevski zbor, dramska sekcija ter otroška in mladinska folklorna skupina, zaplesali pa so tudi veterani. Razvejano dejavnost članov Kulturno prosvetnega društva »Bazovica« seveda poznamo tudi na Ilirskobistriškem.

Pesem živi tam, kjer so dobri in veseli ljudje

Vsem je znano, da je najlepši kraj na svetu tisti, v katerem se človek rodi in živi. Kljub temu, da je življenje vedno sestavljeno iz dobrega in slabega, bi morali, če hočemo biti zadovoljni sami s seboj in s svojo bližnjo ali širšo okolico, slabo pozabiti, dobro pa si zapomniti in nanj opozarjati tudi druge. Ta misel me je pripravila do tega, da sem se odločil pisati o naših krajih. In ker sem že od malih nog velik ljubitelj glasbe in petja, vam bom tokrat predstavil trio Koritnice, pevsko skupino, ki je nekaj posebnega ne samo zaradi starosti Alberta in Antona Tomšiča ter Toneta Knafelca, ampak tudi zaradi njihovega repertoarja in načina petja.

Čeprav sem »fante« že velikokrat slišal, so mi pred kratkim, ko so prišli v »Štirno« in zapeli, še dodatno vzbudili zanimanje za lepe in stare slovenske pesmi. V drugem kotu sva sedela s prijateljem Josipom Grgasovičem, profesorjem v Glasbeni šoli Ilirska Bistrica, ki poučuje tudi našo mladino v Knežaku. Strinjala sva se, da bi bilo treba te stare pesmi posneti. Vesel sem, da od zamisli do uresničitve ni preteklo veliko časa: Andrej Bratož, voditelj priljubljene oddaje postojanskega radia »Prijatelji, ostanimo prijatelji«, je držal besedo in 2. novembra predstavil eno izmed najbolj zanimivih pevskih skupin daleč naokoli tako, da so bili zadovoljni pevci in poslušalci.

»Fante« iz tria Koritnice poznam že vse življenje, čeprav so prepevali že dolgo, dolgo prej. Najstarejši, 87-letni Albert Tomšič (drugi tenor), je prepeval že davnega leta 1927 v pevskem zboru, ki ga je na Baču vodil znani pevovodja Avgust Šuligoj. Tudi 85-letni Anton Tomšič (bas) in 79-letni Tone Knafelc (prvi tenor) sta rada prepevala slovenske pesmi že kot fanta na vasi in pozneje v italijanski vojski. Anton Tomšič se spominja, da so se včasih zbrale tudi tri skupine fantov in ko so jih črnosrajčniki lovili na enem, se je pesem oglasila na drugem koncu vasi. Enkratno doživetje je bilo tudi petje v zgodnjih jutranjih urah, s katerim so si vsi trije olajšali naporen delovni dan v gozdu, in večerna pesem na vasi, za-

Anton Tomšič, Albert Tomšič in Anton Knafelc radi zapojejo tudi v gostilnah. Fotografija je nastala v gostilni Keš na Baču.

Nove pridobitve Društva likovnih ustvarjalcev Ilirska Bistrica

V času prostorske vegetacije (bivše vodstvo Lesonita nam je po izteku pogodbe letošnjega februarja brez vednosti zamenjalo ključavnico in odklopilo elektriko v eni izmed stavb nekdanjega Topola, ki smo jo imeli v najemu, ter nam odtujilo inventar, materiale in umetnine kljub temu, da smo si prizadevali vzpostaviti dialog za podaljšanje pogodbe) in zadnjega skupinskega projekta »Dan planeta Zemlje«, ki se je po nekajdnevni zamudi zaradi slabega vremena zgodil v sodelovanju s skupino mladih umetnikov z Reke na trnovskih mlakah maja letos, je Društvo likovnih ustvarjalcev Ilirska Bistrica, v nadaljevanju DLUIB, napravilo »neviden« korak v svojem notranjem razvoju. Šlo je za vrsto papirnatih, komunikacijskih in materialnih pridobitev.

Po nekajkratnih neuspešnih poskusih vzpostavitve stika z novim vodstvom Lesonita za podaljšanje najemniške pogodbe društvenih prostorov v Topolu spomladi letos in po dokaj nevljudnem pismu, s katerim so nas obvestili, da nas bodo izselili, če sami ne izpraznimo pro-

Lesonitu, zato smo njegovemu vodstvu ponujali strpnost pri reševanju problema, vendar je v tej naši kričavi dobi veliko lažje priznati lastne hibe, če jih le učinkovito predstavijo, kot pa predstaviti vrline, ki so skrite globlje in vanje še sam ne verjameš do konca.

Vencinova hiša v starem delu Bistrice

storov v roku petih dni, je žalostno predvsem to, da so ti prostori po enem letu še vedno prazni in vidno propadajo. Kaj hočemo. Poznali smo takratno situacijo v

jevem domu v Ljubljani, na občinskih revijah pevskih zborov v Knežaku, Ilirski Bistrici in Podgradu, bila je gost Radia Koper, da nastopov na lovskih in gasilskih veselnicah niti ne omenjam.

Naj za konec napišem še nekaj besed o pesmih, ki jih prepeva trio Koritnice: »Dejkle povej, zakaj si tak žalostna«, je stara približno 200 let; »Dan, ko utrgana mi je ljubezen« je povzeta po Francu Bratožu z Goriškega; besedilo za pesem »Vrh skaline silovite, tabor Stari grad stoji« je napisal Miroslav Vilhar, melodija oziroma viža, kar je izredno zanimivo, je delo tria Koritnice; »Zvesta ljubezen, zjemo srce« je pesem, ki govori o življenju gozdarjev... Repertoar tria Koritnice obsega skoraj 200 starih narodnih pesmi z izvirnimi melodijami oziroma vižami, na osnovi katerih je nastala množica umetnih priredb, ki so mladim veliko bolj znane.

»Fantom« želim še veliko let, sam pa se bom potrudil, da njihove pesmi ne bodo pozabljene.

Anton Škrif

Zaradi odklonilnega stališča Lesonita smo se spomnili na prazno Vencinovo hišo v starem delu mesta, ki je nekako v »lasti« kulture, in za najem novih društvenih prostorov v njej zaprosili občinski svet. Po nekajmesečnem čakanju na odgovor (v tem času nam je podjetje Tokis odstopilo prostore za skladiščenje našega inventarja, za kar se mu iskreno zahvaljujemo), je ilirskobistriški občinski svet na majski seji sprejel sklep, s katerim je DLUIB postalo najemnik pritličja Vencinove hiše (pritličje nima betonske plošče in je trenutno edini nefunkcionalni prostor v zgradbi, celotna hiša pa je brez električne napeljave in vodovodnih instalacij) za dobo enega leta in odpovednim rokom osem dni. Tu je šlo za očitno nerazumevanje naše prošnje, saj se zavzemamo za celotno ureditev Vencinove hiše, v kateri bi radi ustanovili grafični center in jo vključili v ilirskobistriški kulturni prostor ter projekt FLU (Festival Ljubezni in Umetnosti), ki ga bom predstavil v naslednji številki.

Društvo se s takšnim sklepom občinskega sveta ni moglo strinjati, zato je napisalo novo prošnjo, v kateri je predstavilo svoje načrte v zvezi z Vencinovo hišo ter se odprlo in povežalo navzven. Poleg Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in Pokrajinskega muzeja Koper je našo prošnjo občinskemu svetu podprlo še Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, stike pa smo navezali tudi z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine Nova Gorica, ki nam prav tako stoji ob strani. Dimitrij Bonano, tajnik ZKO Ilirska Bistrica, nam je povedal, da je Vencinovo hišo za svoje potrebe brezplačno pridobila nekdanja Kulturna skupnost Ilirska Bistrica, ki je v njej namerala postaviti etnološko zbirko, čeprav jo je s pomočjo novogoriškega zavoda le ohranjala (streha, okna, betonski plošči). Lastnik stavbe je sedaj občina Ilirska Bistrica, pravni naslednik nekdanje kulturne skupnosti. Po mnenju ZKO, Društva za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica ter Pokrajinskega muzeja Koper Vencinova hiša za postavitev zbirke ni primerna (vlaga, oteženo vzdrževanje eks-

ponatov), zato občina išče druge prostore. Kot najprimernejša lokacija s strani kulturnikov je bila izbrana stara restavracija Triglav v mestnem jedru, čeprav občina s podjetjem Ilirija, lastnikom objekta, ki ga ne vzdržuje, ni dosegla sporazuma. Slika starega mestnega jedra, žal, ni v ponos ne Iliriji ne občini ne kulturnemu prostoru. Namesto...

Po nekaj pogovorih, ki sem jih imel z Zvono Ciglič, kustosinjo etnološke zbirke Pokrajinskega muzeja Koper, ki pozna naše razmere, saj je sama pripravljala temelje za postavitev ilirskobistriške etnološke zbirke, sem čedalje bolj prepričan, da je trenutni kulturni utrip mesta pod Snežnikom močno zreduciran oziroma usmerjen zgolj na sezonske kulturne prireditve. Zvona Ciglič meni, da bi DLUIB lahko trajno popestrilo kulturno življenje v Il. Bistrici. Prav tako meni, da je program društva dobro zastavljen, zato Pokrajinski muzej Koper z vednostjo njegovega ravnatelja Salvatorja Žitka podpira prizadevanja DLUIB, da bi dobilo prostor za delovanje v Vencinovi hiši, obenem pa želi tudi sodelovati pri realizaciji kulturnozgodovinskega dela našega programa. Ko bo občina našla primeren objekt za ilirskobistriško muzejsko zbirko, bodo strokovnjaki Pokrajinskega muzeja Koper vsekakor sodelovali pri njeni postavitvi.

Ponovna prošnja Društva likovnih ustvarjalcev Ilirska Bistrica za najem Vencinove hiše, ki je dopolnjena s programom, načrti in z že navedenimi priporočili, se ni v celoti rešena. Stanovanjski sklad občinskega sveta se strinja s tem, da bi društvo dobilo Vencinovo hišo v najem za dobo pet let. Po zadnjih informacijah naj bi našo prošnjo še letos obravnaval tudi občinski svet. Na občini so nam obljubili, da bodo takoj, ko bo občinski svet ugodil prošnji, pripravili pogodbo o najemu in s tem rešili naš prostorski problem ter omogočili izpeljavo projekta »Grafični center Društva likovnih ustvarjalcev Ilirska Bistrica« in vključitev v Festival Ljubezni in Umetnosti.

Pot do realnosti, do dviga pogleda, od ideje do realizacije, pa seveda vodi do investitorja dobrega upanja, da bo nakazana kultura prostora pustila sledi prihajajočim generacijam in da bo javno postavljena v ambient. Govorim o novi pridobitvi društva, o celoviti rešitvi projekta »Grafični center DLUIB« oziroma o grafični preži za tisk umetniških grafik velikega formata, za katero si želimo, da bi našla svoje mesto prav v Vencinovi hiši. Grafično prešo nam je z dobrimi željami za nadaljnje sodelovanje podarilo podjetje Eka Art iz Il. Bistrice, zato se Andreju Brodniku in vsem ostalim delavcem tudi na tem mestu najlepše zahvaljujemo.

S postavitvijo in otvoritvijo grafičnega centra v Vencinovi hiši bi naša ideja dobila pravo podobo. Delovanje društva skozi ta projekt je užitek, hkrati pa tudi vir stisk. Nujno je, da je iskrenost popolna, gibanje v takšni zgradbi prostora pa včasih do vrha natančno; je prehod od kaotičnosti čustev k urejanju možnega. Ne le, da nas ustvarjalce osvobaja, je hkrati tudi trdo delo, razmišljanje, zavedanje, kritika in boj. Je pričakovanje in poizkus, da bi razkrili možnost življenja, ki ga večinoma zaznavamo površinsko. Prizadevamo si odkriti usodo, ki ne bi pomenila odtujitve, temveč spravo človeka z naravo, človeka z ljudmi, saj nam to, da smo ljudje, ni podarjeno že ob rojstvu, ampak moramo to šele postati.

Za DLU Ilirska Bistrica:
Alex Batista

Novo kulturno društvo v Knežaku

Četrtek, 30. oktobra 1997, je za nas, pevke kvinteta Prijateljice, pomenil prav poseben dan. Tega dne smo v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in skupaj s še drugimi člani, ki podpirajo naše pevsko udejstvovanje, ustanovili društvo, ki nosi uraden naziv »Kulturno društvo kvintet Prijateljice Knežak«. Tako smo tudi formalno potrdile naše živahno kulturno delovanje, ki poteka že tretjo sezono.

Kvintet Prijateljice je zaživel pozimi 1995/96 z željo po ponovnem pevskem druženju. Le-to je bilo nekaj let prekinjeno, ljubezen do petja pa nikoli ugasnjena. Starostno zelo heterogena skupina združuje pevke, ki prihajamo iz Knežaka, Bača in Pivke. V začetku nismo imele kakšnih visokih pevskih ciljev, šlo nam je le za to, da se enkrat tedensko sestanemo, pogovorimo, nasmejemo in kakšno skupaj zapojemo. Kaj hitro pa smo začele dobivati ponudbe za nastope in naše delo smo morale zastaviti veliko bolj resno in načrtno. Pevsko krmilo je v svoje roke prevzel **Vilko Majerič** ter s svojo sposobnostjo in zagnanostjo dosegel, da naše petje zveni sočno in ubrano. Začeli so se vrstiti nastopi, najprej v domačem kraju, občini, pa v sosednjih občinah in tudi v zamejstvu. Višek na-

šega pevskega udejstvovanja je bil nastop na reviji Primorska poje. Vzpostavili smo mnoge prijateljske stike, predvsem s fanti *Okteta Škofije* in *Mešanim pevskim zborom Slovenskega kulturno prosvetnega društva Bazovica z Reke*. Naš program obsega v glavnem priredbe ljudskih pesmi. Vsaka pesem nam pomeni izziv, na katerem preizkušamo svoje pevске moči, in najbolj smo vesele, če je zapeta tako, kot je v naši najboljši moči.

Novoustanovljeno društvo šteje petnajst članov, kar sicer ni veliko, je pa dovolj, da z zagnanim delom še dalje bogatimo kulturno življenje v Knežaku, sebi in tistim, ki nas radi poslušajo, pa vedno znova ponudimo zvrhano merico pevskega užitka.

Predsednica kulturnega društva: Irena Rep

Il. Bistrica, mesto s pestrim glasbenim utripom

Razpoznavnost nekega kraja ni nekaj danega, stalnega. Njegovo celotno podobo tvorita uravnovešenost in harmonija različnih dejavnikov, ki skupaj določajo stopnjo kvalitete življenja, čeprav se sčasoma lahko zelo menjajo in spremenijo vrednotenje te sredine. Naša doba je doba tekmovanja. Cenijo se le uspešnost, kvaliteta, originalnost... Tu di kultura ne more ubežati iz tega kroga. Nuja nas sili, da poskušamo izkoristiti celo eno najplemenitejših človekovih dejavnosti in se z njo postaviti v ospredje.

Glede na opisano so nekatere »panoge« v naši občini še kako potrebne posebne pozornosti in razumevanja, tako oblasti kot prebivalcev. V zadnjih nekaj letih so predstavo o našem življenju daleč naokoli spremenili skoromati, pevska skupina Hruški fanti, Komorni deklinski zbor Ilirska Bistrica, ki je, kot še nekatera druga kulturna društva, zaslovel daleč zunaj občinskih meja.

Dve taki prestižni društvi, ki sta že delovali, a formalno nista bili registrirani, sta bistriški pihalni orkester in Baročni ansambel Illyricus.

Vloge pihalnega orkestra ni potrebno posebej pojasnjevati, je na ustanovnem občnem zboru novega kulturnega društva v pozdravnih besedah omenil **Franc Gombač**, predsednik Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica. Kar nekaj let je bilo potrebno ustvarjati kader in to čisto od začetka. Glasbena šola, prizadeveni ravnatelj **Laszlo Balazs** in še posebej zagnan **prof. Josip Grgasovič** so bili odločilnega pomena za vzpon tega mladega glasbenega kolektiva, od katerega si šola in mesto obetata veliko. Za prvega predsednika novega orkestra je bil izvoljen **Janez Kirn**, ki je obljubil, da se bo zavzemal za čimboljši status društva in se zahvalil za zaupanje zahtevne in odgovorne naloge. Svojo podporo je obljubil tudi **Zorko Šajn**, predsednik ilirskobistriškega občinskega sveta, v mladosti tudi sam član »godbe na pihala«. Dodal je, da gre za tradicijo, ki je

za nekaj let zamrla, a so spomini na nekdanji orkester še vedno zelo živi.

Baročni ansambel Illyricus je lani igral tudi Državnemu svetu Republike Slovenije.

Približuje se že peto leto od začetka delovanja Baročnega ansambla Illyricus. Ustanovila sta ga uveljavljena in vsestranska profesorja **Adnan Zubčević** in **Bojan Glavina**, ter k sodelovanju povabila izključno akademsko izobražene glasbenike, pretežno pedagoge domače glasbene šole. Po uspešnem koncertiranju je delo zadnje leto zaradi različnih vzrokov zamrlo. Razveseljiva pa je novica, da ga bo po vzo-

ru podobnih društev pod svoje okrilje vzelo obetavno, tudi na novo ustanovljeno Društvo ljubiteljev glasbe Ilirska Bistrica. S svojim predsednikom, **Milanom Prelcem**, se bo - sicer maloštevilno, samo petnajstčlansko - ukvarjalo tudi z organiziranjem koncertov resne glasbe. Po možnosti po načelu recipročnosti.

Tako kot za pihalni orkester je tudi za slednje pomembno sodelovanje z glasbeno šolo. Naj zapišem, da je Baročni ansambel Illyricus prava mednarodna skupina, ki, tako kot glasba nasploh, tokrat združuje Slovence, Bosance, Hrvate in Italijane. Svoj domicilni kraj, Ilirsko Bistrico, predstav-

ljajo kot odprto, kozmopolitsko mesto (mo-goče nekoliko neskomno rečeno), kar bi nam lahko zavidal marsikateri večji slovenski, pa tudi tuji kraj. *D. B.*

Škuorke' in 'fanti' skupaj

Dve vodilni ljudski pevski skupini na Bistriškem bosta v petek, 12. decembra, že drugič nastopili skupaj. Tokrat se bosta predstavili obalnemu občinstvu na nastopu v okviru prireditve »Srečanje prijateljev« v portoroškem hotelu Lucija. Ob samem petju bosta skupini prikazali tudi nekatere stare običaje, od pletenja košar in delanja brezovih metel do kuhanja brkinske slivovke.

Pevski skupini 'Hruški fanti' in 'Bistrške škuorke' sta prvič nastopili skupaj 3. oktobra letos na dnevih odprtih vrat Kobilarne Lipica. Pobudo za skupno nastopanje so dali predvsem 'Hruški fanti', ki so v dveh letih aktivnega delovanja nastopili kar 72-krat in so si zaželeli na odru tudi kolegic lepšega spola. 'Bistrške škuorke' pa že nekaj časa niso nastopale, zato so se vabilu še s toliko večjim veseljem odzvale. Kot se je izkazalo, so imeli oboji še kako prav, kajti skupen program moškega in dekliskega ljudskega petja s strokovno spretno besedo je naletel na izredno ugoden odmev. Program, ki sta ga skupini pripravili skupaj, je tako kontrasten in dopolnilen, da bi bila prava škoda, če se skupini ne bi pojavili skupaj še ob kaki priložnosti. Zato so se članice in člani obeh skupin dogovorili in pripravili program za nastop v Portorožu.

Poleg samega petja bodo 'Hruški fanti' v Portorožu predstavili še nekatere domača opravila, pletli bodo namreč košare in pletenice, iz brezovih vej izdelovali metle, predvsem pa kuhali pravo brkinsko slivovko, ki je prav gotovo ne bo ostalo veliko. 'Hruški fanti' in 'Bistrške škuorke' bodo seveda oblečeni v brkinske in bistrške noše, tako da bodo dostojno predstavljali brkinsko-bistriške barve na slovenski Obali.

V kvintetu Prijateljice prepevajo (z leve) Marija Fatur, Roza Keš, Morena Hostinger, Pavla Bradač in Irena Rep.

Pesniški most med Il. Bistrico in Sežano

Dragotin Kette in Srečko Kosovel, dva velika slovenske književnosti, sta obenem tudi najboljši izhodišči za kulturno sodelovanje med Ilirsko Bistrico in Sežano. Po predstavitvi dvojezične knjige Kosovelovih pesmi za otroke »Deček s sončnico/Dijete sa suncokretom« ob letošnji Vilenici, ki so se je udeležili člani Literarnega društva in predstavniki Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, bi sežanski gostitelji s poezijo »žalostnega kraškega slavčka« in verzji svojih sodobnih literatov radi prišli k nam, v rojstni kraj prvih slik in občutkov pesnika »Zimske romance«. Kosovelova poezija bo tako obogatila tukajšnje kulturne prostore, Kettejeve pesmi pa bodo prihodnje leto zazvenele na gledališkem odru Kulturnega centra Srečka Kosovega v Sežani.

»Veseli smo sodelovanja z ilirskobistriškimi ustvarjalci, saj izhaja že iz pesniških opusov Ketteja in Kosovega, pa tudi sedanjih iskanj v literaturi, glasbi, petju, likovni umetnosti.« nam je v začetku novembra povedal pesnik **Aleksander Peršolja**, tajnik Zveze kulturnih organizacij in vršilec dolžnosti direktorja Kulturnega centra Srečka Kosovega v Sežani.

Pogovor v obmejnem mestu je razkril še eno zanimivo željo Aleksandra Peršolja, ki si prizadeva, da bi Kettejeva poezija oživel tudi v lutkovni uprizoritvi: **Jernej Novak** že niza pesnikove verze v bodoče sceneke slike, režija bo zaupana **Heleni Zajc**, v izvedbi bodo sodelovali gledališki igralci iz Ljubljane, krstno dviganje zastora pa je načrtovano za konec prihodnjega leta. Uprizoritev bi radi posneli za televizijo oziroma na videokasete, kar bi Kettejevo poezijo še bolj približalo učencem.

V Sežani deluje tudi Literarni klub, s katerim bo Literarno društvo Ilirska Bistrica navezalo žive, ustvarjalne slike; sežanski pesniki nam bodo prinesli svoje lepe besede, bistriški literati pa bodo ob obletnici

rojstva **Srečka Kosovega**, 18. marca prihodnjega leta, brali svoje verze v Tomaju.

I. Bekrič

PRVA OBJAVA

Nevijo Kmetec SVET S TEBOJ

V tvojih očeh je svet, v katerem bi bil rad ujet.

V tvojih ustnicah je svet, s katerim bi bil rad poet.

V tvojem telesu je svet, v katerega bi bil rad odet.

S teboj bi bil rad ujet, poet, odet.

19-letni **Nevijo Kmetec** iz Il. Bistrice je študent geodezije na Univerzi v Ljubljani.

DRUŠTVO EXLIBRIS SLOVENIAE IN SVET KNJIGE

Na obisku v našem kraju

Vsaj dvajsetletno sodelovanje bistriških ljubiteljev drobne grafike z edinim tovrstnim društvom Exlibris Sloveniae iz Ljubljane, je ponudilo vnovično priliko za društveni izlet v Ilirsko Bistrico in ogled znamenitosti našega mesta. Tokrat so na izlet (sobota, 8. novembra) v Ilirsko Bistrico povabili tudi člane Sveta knjige. Žal je izredno slabo vreme zdesetkalo udeležbo, kljub temu pa so bili vsi udeleženci navdušeni s sprejemom in vsem, kar so lahko v enodnevnem obisku našega mesta lahko videli in slišali.

Izletniki, ki jih je vodil **dr. Rajko Pavlovec**, dolgoletni marljivi tajnik društva, so si ogledali znamenitosti Bistrice in Trnovega, stari del mesta z ostanki pilastva, Hodnikov mlin, izvir Bistrice in slapove Sušca. Cerkvi sv. Jurija in sv. Petra sta jim predstavila dekan **Bogdan Berce** in **Romeo Volk**, skozi tradicijo bistriškega čitalništva in mestno knjižnico pa jih je vodila **Darinka Žbogar**, njena dolgoletna ravnateljica. Na sprejemu v prostorih občine je izletnike pozdravil **Zdravko Kirn**, ki jim je spregovoril o naši občini in njenih posebnostih. Za zaključek so si izletniki ogledali še likovno razstavo, posvečeno 100-letnici rojstva slikar-

ja **Franceta Pavlova**. Vrhunskega slovenskega krajinarja, rojenega Trnovca, po obeh starših pa Kilovčana, sta izletnikom v galeriji Na Vidmu predstavili domači mladenki **Barbara** in **Jerica**.

Člani društva Exlibris Sloveniae so že v preteklosti spoznali naše kraje, saj so na podobnih izletih obiskali Snežnik, Knežak, Brkine in v Ilirski Bistrici skupaj z našimi člani pripravili tudi nekaj odmevnih razstav ekslibrisov, tako mednarodno kot kar nekajkrat tudi razstavo slovenskih otroških in numizmatičnih ekslibrisov. Društvo prav letos slavi tridesetletnico delovanja in sodi med najbolj dejavne v Evropi. *V. Čeligoj*

Ekslibris avtorja zapisa, prvi tovrstni izdelek likovnika **Druga Karolina**, ki je izdelal številne ekslibrise za domačine. Najstarejši ekslibris je Bistričanu **Edvardu Bubničju** izdelal znani slikar **Hinko Smrekar** že leta 1904.

PRED POL STOLETJA JE PREMINIL

Anton Žnideršič (1874-1947)

Spomin nanj je živ.

Bilo je pred petdesetimi leti, 22. decembra 1947, na pragu nove zime. Med presenečenimi slovenskimi čebelarji se je hitro razširila tragična vest, da je v prometni nesreči v Ljubljani nesrečno preminil njihov predsednik. Kljub triinšedemdesetim letom je bil nepreko-sljiv strokovnjak na področju čebelarstva, avtor številnih razprav, pa tudi izjemen praktik in inovator, krepak, izredno delaven in poln idej. Anton Žnideršič je bil tudi velik gospodarstvenik in poslovnež, strokovnjak v finančnem poslovanju. Poskušal se je tudi v pesnikovanju in pisanju spominov. Bil je velik rodoljub. Njegovo delo živi med domačini in slovenskimi čebelarji. Po njem se imenuje nova krajevna šola, pa tudi ilirskobistriško čebelarsko društvo, ki pripravlja nekatere spominske prireditve.

Slovenski zgodovinar dr. Vasilij Melik je Antona Žnideršiča, po domače Košomatovega, na predstavitvi njemu posvečene drobne knjižice »Spomini in zapiski«, ki je bila v Žnideršičevem rojstnem kraju Ilirski Bistrici leta 1990, označil kot znamenitega domačina, enega izmed Bistričanov, ki so se s svojim delom trajno zapisali v slovensko zgodovino polpretekle dobe, saj je bil soustvarjalec velikega vzpona slovenstva na prelomu stoletja.

»Za čebele se je začel Žnideršič zanimati že v svojem 15. letu. Prve čebelar-ske nauke je prejel pri takratnem bistriškem županu Aleksandru Ličanu. Kadar je le utegnil, se je odtrgal od doma in se oglašil pri njem v čebelnjaku...«

Žnideršič je zgodaj spoznal, da more čebelarstvo donošati znatne dohodke, če se ga lotiš s prave strani. Predvsem se je zavedal, da je vsako večje čebelarstvo na stalnem mestu obsojeno že naprej na neuspeh. »

S svojimi inovacijami in domiselnimi posegi v praktično čebelarstvo, pa tudi s strokovnimi pogledi na moderno čebelarstvo, je Anton Žnideršič bistveno zana-

čebelarskih strokovnjakov govorijo temu v prid.

»Žnideršič je zgodaj spoznal, da more čebelarstvo donošati znatne dohodke, če se ga lotiš s prave strani. Predvsem se je zavedal, da je vsako večje čebelarstvo na stalnem mestu obsojeno že naprej na neuspeh. Doma si je sicer postavil vzoren in obsežen čebelnjak, a je poleg tega imel še drugod daleč izven domačega kraja po več manjših čebelnjakov, kamor je prepeljal čebelje družine na določene paše.«

Izkušnje, ki jih je živahno nabiral v vr-tu z vzorčnim čebelnjakom ob svoji tovarni testenin v Ilirski Bistrici in skoraj petsto panji, ki jih je imel na Bistriškem, v Vrem-ski dolini, v Brkinih, snežniških gozdovih in celo na Hrvaškem, je skrbno prenašal na slovenske čebelarje. Navdušen nad hvaležno »kranjsko čebelico« je širil njeno slavo po vsej Evropi in za svoje ter uspehe slovenskega čebelarstva prinašal domov številna priznanja in odličja. Neprecenljiva je tudi Žnideršičeva zasluga za strokovno osveščanje slovenskih čebelarjev. Sodil je v krog izrednih slovenskih čebelarskih

Anton Žnideršič ob svojem študijskem panju konec tridesetih let v Ljubljani.

Po prvi svetovni vojni in prihodu novih italijanskih oblastnikov se je moral Anton Žnideršič z družino umakniti v Ljubljano, kjer je lažje nadaljeval začeto delo tudi v glavnem odboru slovenske čebelarske organizacije z najvidnejšimi funkcijami. Prav v letu svoje nesrečne smrti pa je postal tudi predsednik Čebelarske zadruge za Slovenijo, kot se je tedaj imenovala osrednja slovenska čebelarska organizacija. O priljubljenosti in spoštovanju čebelarja Antona Žnideršiča in njegovega dela je pričala tudi ogromna množica ljudi, ki se je od pokojnika zadnjič poslovila, najprej v Ljubljani in nato na pokopališču v Ilirski Bistrici.

»V torek ob 11. uri dopoldne se je zbrala na Žalah gruča črno oblečenih ljudi. Sonce je prigrevalo kot v prvih pomladanskih dneh. Alabastrsko belo zidovje pokopaliških poslopij je žarelo v tako bleščeči svetlobi, da je jemalo vid očem. Iz kapelice sv. Nikolaja so prinesli uslužbenci pogrebneга zavoda s cvetjem obloženo krsto in jo položili na kamenit katafalk. Pred krsto so se postavili trije člani izvršnega odbora z vencem, ki ga je poklonila zadruga. Od nekod je pribrenčala čebelica in začela obletavati cvetje na vencu...«

Na vzišeno mesto za krsto se je povzpел urednik Slov. čebelarja tov. Rojec, da se kot zastopnik zadruga poslovi od nepozabnega predsednika. Po govoru se je razvil do ceste, kjer je čakal avtofurgon, dolg sprevoz. Nosači so potisnili krsto v voz, ki jo je takoj nato odpeljal proti Ilirski Bistrici.

V Ilirski Bistrici je bil ob 3. uri popoldne pogreb. Velika množica ljudi, ki se je udeležila pogreba, je jasno izpričala, kako priljubljen je bil pokojnik med domačini. Ob odprtem grobu mu je spregovoril v zadnji pozdrav nekaj prisrčnih besed referent za čebelarstvo pri ministristvu za kmetijstvo in gozdarstvo, tov. Košmerl. V očeh pogrebcev so se zalesketale solze. Sonce se je zavilo v megleno kopreno, ko so padle prve grude prsti na rakev Antona Žnideršiča.«

Hvaležen spomin na Antona Žnideršiča izkazujejo tudi njegovi rojaki čebelarji na Ilirskobistriškem. Čebelarsko društvo Ilirska Bistrica je v svoji 90-letni dejavnosti neločljivo povezano z njegovim delom in spomini nanj, saj so se bistriški čebelarji prav na pobudo Antona Žnideršiča povezali v takratno čebelarsko podružnico. Ustanovni občni zbor je bil ob priliki čebelarskega tečaja za vso Kranjsko, 21. julija 1907, na domu, v rojstni hiši Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici, danes Levstikova ulica 12. Prvi predsednik je postal davčni kontrolor Radovan Strnad, tajnik pa železniški uslužbenec Mihael Urbančič. Anton Žnideršič je bil vsekakor duša

društva, čeprav je bil formalno le član odbora. Z italijansko okupacijo, ki je bila za narodnozavednega Žnideršiča tudi osebna tragedija, in z njegovo preselitvijo v Ljubljano je presahnila tudi dejavnost bistriške čebelarske podružnice.

Tudi leto ustanovitve sedanjega Čebelarskega društva Ilirska Bistrica, ki sodi v leto 1947, ko je društveni vzornik preminil, pomeni določeno simboliko v nadaljevanju Žnideršičevega dela v okviru društvene dejavnosti.

Za stoletnico rojstva je bil v parku pred osnovno šolo Dragotina Ketteja v Trnovem, v letu 1974, ob velikem društvenem trudu in prizadevanju tedanjega tajnika Ivana Tomšiča, postavljen in svečano odkrit doprni kip Antonu Žnideršiču, delo akademskega kiparja Zdenka Kalina. Ob 110-letnici rojstva velikega vzornika so bi-

»Če bi hoteli poudariti pomen Žnideršiča za napredek slovenskega čebelarstva, bi se morali zaustaviti v prvi vrsti pri njegovem panju. Toda zdi se, da bi bilo to nepotrebno, kajti njegov panj vsak naš čebelar le predobro pozna ne samo po imenu, temveč predvsem v praksi. Prav tako je znana njegova knjiga, v kateri je popisal svoj izum. Izšla je v slovensčini, srbohrvaščini in nemščini. Manj znano pa je morda to, da je bil Žnideršič strokovnjak tudi v knjigovodstvu in da je iz te stroke napisal knjigo o sodobnih knjigovodskih reformah.« (Citirani odstavki so iz članka Ob krsti našega predsednika, Slovenski čebelar 1948, št. 2, str. 27 in 28.)

Spomenik Antonu Žnideršiču v parku pred trnovsko šolo. Foto: V. Čeligoj

Čebelarsko društvo Ilirska Bistrica bo letošnje slavje ob 90-letnici ustanovitve posvetilo spominu na petdesetletnico nesrečne smrti Antona Žnideršiča, svojega ustanovnega člana. Skupaj s šolsko mladino OŠ Antona Žnideršiča načrtuje slovesnost v soboto, 20. decembra 1997, ko bodo odkrili tudi spominsko ploščo na Žnideršičevi rojstni hiši v starem delu Bistrici, svojim najmarljivejšim članom in sodelavcem pa bodo tedaj izročili posebej za to priložnost izdelano »Žnideršičevo plaketo«. Krajevnim oblastem bodo

Ilirska Bistrica, 21. julija 1907: čebelarski tečaj za Kranjsko v Ilirski Bistrici, na Žnideršičevem domu pri Košomatovih, danes Levstikova 12. Na sliki so čebelarski tečajniki in člani novoustanovljene Čebelarske podružnice v Ilirski Bistrici. Anton Žnideršič je sredi slike s kapo, v beli obleki pa Radovan Strnad, prvi predsednik bistriških čebelarjev.

moval slovensko čebelarstvo v prvi polovici tega stoletja. Njegova izboljšava Albertijevega panja, ki se po njem imenuje Alberti-Žnideršičev ali kar AŽ panj in ki je postal vseslovenski panj, je po Žnideršičevi zaslugi pravzaprav nov, slovenski panj. Po vsej pravici bi lahko kratice »AŽ« panj pomenili kar »Anton Žnideršičev« panj. Slovenski čebelarji bi se tudi na ta način lahko oddolžili svojemu velikemu učitelju, saj številna mnenja slovenskih

strokovnjakov, ki so poudarjali strokovni pristop pri čebelarjenju, zato mu pri organizaciji prvih strokovnih tečajev, čebelarskih opazovalnic, pisanju strokovnih člankov, knjig, predavanj, ustanavljanju čebelarskih društev in organiziranju čebelarske zadruga s ponudbo čebelarske opreme ni bilo žal ne časa ne denarnih vložkov. Prav po Žnideršičevi zaslugi je bila Ilirska Bistrica do prve svetovne vojne tudi v tem pogledu pomemben čebelarski center.

Srečanje članov Čebelarskega društva Anton Žnideršič Ilirska Bistrica v jubilejnim letu na Mašunu, 6. julija 1997, ob svojem društvenem praporu. Foto: V. Čeligoj

bistriški čebelarji razvili svoj društveni prapor. Ime Antona Žnideršiča nosi tudi na pobudo domačih čebelarjev nova sodobna osnovna šola v Ilirski Bistrici. Na zadnjem občnem zboru, ki je bil decembra lanskega leta, so bistriški čebelarji po Antonu Žnideršiču poimenovali tudi svoje čebelarsko društvo.

predlagali, da bi tudi ena od mestnih ulic v Il. Bistrici nosila ime Antona Žnideršiča. Podoben predlog bodo naslovili tudi na Čebelarsko zvezo Slovenije, da bi uvedla novo, vseslovensko čebelarsko odličje za inovacije in izboljšave pri čebelarstvu, ki se bo imenovalo po Antonu Žnideršiču.

Vojko Čeligoj

Trinajsti na svetovnem prvenstvu

Državni prvak Andraž Lipolt, član Trap kluba Ilirska Bistrica, ki je letos osvojil bronasto odličje na sredozemskih igrah in 8. mesto na prvenstvu stare celine, je letošnje sezono sklenil s 13. mestom na svetovnem prvenstvu v Peruju. Kljub temu, da se ni uspel uvrstiti v finalno serijo, je trinajsto mesto daleč najboljša uvrstitev kakega Slovenca v trapu na svetovnih prvenstvih. Poleg Lipolta je od 9. do 16. novembra 1997 tekmovalo še 85 strelcev; Boštjan Maček iz Murske Sobote je zasedel 47. mesto, Novogoričan Matej Žniderčič pa je uspel premagati le tri konkurente. Tudi v Južni Ameriki so bili najboljši Italijani, saj so se vsi trije uvrstili med šest najboljših, poleg tega po so prepričljivo zmagali še v tekmovalni ekipi. Slovenija je zasedla 17. mesto.

Za nastop na svetovnem prvenstvu so se člani slovenske reprezentance pripravljali v Novi Gorici in na Črnih njivah pod vodstvom ruskega trenerja Vadima Hvilona, ki ga je najela Strelska zveza Slovenije. Andraž Lipolt je priprave ocenil kot zelo uspešne, manj pa pogoje tekmovalja v Limi - razmere za streljanje so bile zaradi vročine, vlažnosti in oblačnega vremena slabe, zato so bili tudi rezultati vseh tekmovalcev slabši, kot bi sicer bili.

Andraž tokrat ni imel sreče, saj je v prvih treh serijah zadel 22 od 25 tarč, v četrti 21, peto pa je končal brez zgrešenega strela. Na koncu se je izkazalo, da je njegovih 112 zadetkov premalo za finalno serijo, saj so mu manjkali ravno zadnji neuspešni strel v prvi, drugi in četrti ter predzadnji v tretji seriji, kar se tekmovalcem ponavadi ne dogaja. Za uvrstitve v finalno serijo je bilo dovolj 116 golobov, kar je za dva manj od njegovega državnega rekorda oziroma rezultata, ki ga je dosegel na letošnjem evropskem prvenstvu.

Andraž Lipolt bo po kratkem premoru, ki ga bo skupaj z njegovim pokroviteljem Elektroplastiko, podjetjem iz Križev-

cev pri Ljutomeru, ki izdeluje strelivo, izkoristil za razvijanje novega, vrhunškega naboja, ki bi mu omogočil enakopravno merjenje moči z najboljšimi strelci sveta in uresničitev željenega cilja - uvrstitve na olimpijske igre v Sydneyu.

Giani Serafino, nekdanji svetovni prvak v trapu, sedaj pa eden izmed najboljših trenerjev na svetu, je Andraža Lipolta povabil v San Marino, kjer ima svoj kamp. Od strelcev, ki jih je treniral, je najbolj znan aktualni sredozemski, evropski in svetovni prvak Gianni Pelliello. Andraž Lipolt namerava v San Marino odpotovati po novem letu zlasti zato, da bi polg ruske spoznal tudi italijansko šolo streljanja na glinaste golobe.

Priložnosti ne bo malo, saj se bo v letu 1998 udeležil vseh tekem za svetovni pokal (ZDA, Brunei, Egipt, Italija, Avstralija) in evropskega prvenstva v Španiji. Čeprav je o rezultatih, ki bi mu omogočili odhod na olimpijske igre težko govoriti, ocenjuje, da bo za kvoto skupaj s finalno serijo dovolj okoli 140 tarč.

Andraž Lipolt in Matej Žniderčič v Limi

Obetajoči mladinci na državnem prvenstvu

Karate zveza Slovenije je v sodelovanju s Karate klubom Žalec v nedeljo, 16. novembra, organizirala državno prvenstvo Slovenije za mladince v bojih in katah, na katerem je sodelovalo več kot 200 tekmovalcev iz 36 slovenskih karate klubov. Tekmovalje je potekalo v Športnem centru Žalec.

Za Karate klub Samurai Ilirska Bistrica je Alen Kontelj v konkurenci starejših mladincev zasedel 5. mesto v katah, isto mesto pa je osvojila tudi Marjanca Šajn med starejšimi mladinkami.

Ekipa mladincev, ki so jo sestavljali Mirislav Derajič, Mladen Kablar in Ivo Tijan, je po lepo izvedeni kati UNSU zasedla 3. mesto za ekipama karate klubov iz Sevnice in Kranja.

Marjanca Šajn je po nastopu v katah popravila malce slabši vtis ter v bojih dosegla 2. mesto in to kljub temu, da je doživela poškodbo zaradi nekontrolirane te-

hnike njene nasprotnice. S tem rezultatom si je Marjanca Šajn priborila naziv kategorizirane športnice Slovenije mladinskega razreda.

V kategoriji mlajših mladink je Špela Muha v katah pristala na 3. mestu, v nadaljevanju tekmovalja pa se je po treh dobljenih bojih prebila v finale, kjer jo je v podaljšku porazila večkratna slovenska prvakinja Ana Sever. Tudi Špela Muha si je z doseženim rezultatom priborila naziv kategorizirane športnice mladinskega razreda Slovenije.

Stojan Sestan

Plama-pur, vodilna ekipa 3. SKL - zahod 1

Ko smo pred letom dni po petnajstih letih ponovno obudili Košarkarski klub Ilirska Bistrica, smo si zastavili naslednje cilje: začeti s kvalitetnimi treningi mlajših selekcij; ustanoviti člansko ekipo in jo vključiti v Slovensko košarkarsko ligo zahod z namenom, da se popularizira košarka med mladimi; v klubu vzpostaviti takšno organizacijo, ki bo zagotavljala nemoteno delovanje v daljšem časovnem obdobju; pričakovati tekmovalne rezultate šele tedaj, ko se bodo v člansko ekipo vključili igralci, ki bodo opravili celoten proces treninga v vseh selekcijah.

Po letu delovanja ugotavljamo, da smo organizirali delo z mlajšimi dečki od 1. do 4. razreda (3 skupine po 14 košarkarjev, trener Leopold Fatur), z dečki 5. in 6. razreda (okoli 30 jih je, trenerja Mitja Muha in Bojan Jovič), z dečki 7. in 8. razreda (18, trener Franci Čekada), z deklicami, ki obiskujejo višje razrede osnovnih šol (20, trener Miloš Žbogar), s kadeti in mladinci (25), ki trenirajo v obeh bistriških telovadnicah, začeli pa smo tudi delo s pionirji v Podgradu (trener Boštjan Kerma). Uspeli smo pridobiti glavnega pokrovitelja - delniško družbo Plama-pur iz Podgrada -, članska ekipa pa je prijetno presenetila, saj je po devetih krogih tekmovalja na vrhu razpredelnice 3. slovenske košarkarske lige - zahod 1, zato bi jo želeli podrobneje predstaviti.

Kapetan, trener in najstarejši igralec je učitelj telesne vzgoje Mitja Muha (37 let, 202 cm, center). Ostali igralci so: avtoprevoznik Boštjan Race (24, 201, center), študent zgodovine in sociologije Branko Dekleva (22, 185, branilec), absolvent ekonomije Matej Valenčič (23, 180, branilec), absolvent geografije Simon Kerma (23, 191, krilo), študent komunikologije Peter Grk (20, 201, center), študent fizike Boštjan Kerma (20, 189, branilec), študent telesne vzgoje Bojan Jovič (21, 180, branilec), kuhar Martin Novak (18, 196, center), študent komunikologije Aleš Balut (20, 195, krilni center), dijak Alen Frank (18, 194, krilo), absolvent Borut Volk (24, 195, center), dijak Bojan Maljevac (16, 195, krilo), študent ekonomije Andrej Tomšič (20, 200, krilni center), lesni tehnik Simon Godec (21, 185, branilec), dijak Andrej Muha (18, 191, krilni center), dijak Sebastijan Lovec (18, 175, branilec), član ekipe pa je tudi trgovec Uroš Ujčič (23, 194, krilni center), ki letos ne nastopa zaradi poškodbe. Pomočnik trenerja je Dušan Jenko, tehnični vodja Stojan Frank, uradni predstavniki kluba so Igor Maljevac, Igor Fabec, Vladimir Godec in Bojan Lovec.

V tekmovalni sezoni 1997/1998 je KK Plama-pur vključen v 3. SKL zahod 1, do

sedaj pa je ekipa dosegla naslednje rezultate: 1. krog - Plama-pur : Koper 88 : 84 (39 : 38). Domači igralci so presenetljivo premagali ekipo, za katero nastopajo Kraševac, Subotič, Bursič, Kukič..., ki so še leta 1993 igrali finale play-offa slovenskega prvenstva, in nekateri mladi igralci (Perkovič, Kladnik), izposojeni iz Uniona Olimpije. KK Koper je začel na novo tekmovali po dveh letih, zaradi kvalitete ekipe pa so ga vodilni v slovenski košarki poskušali spraviti direktno v 2. SKL; 3. krog - Hrašče : Plama-pur 45 : 79 (22 : 42); 4. krog - Plama-pur : Tolmin 84 : 76 (43 : 33); 5. krog - Vipava : Plama-pur 56 : 73 (21 : 40); 6. krog - Plama-pur : Salonit 94 : 44 (52 : 27); 7. krog - Postojna ml. : Plama-pur 67 : 69 (35 : 35); 8. krog - Plama-pur : Prestranek 71 : 66 (27 : 33); 9. krog - Mean machine : Plama-pur 67 : 74 (33 : 30).

3. SKL - zahod 1

Lestvica po 9. krogu

1. Plama-pur	630 : 505	16
2. Koper ml.	814 : 570	15
3. Tolmin	652 : 613	13
4. Mean machine	597 : 579	13
5. Vipava	603 : 586	12
6. Prestranek	575 : 611	11
7. Hrašče	497 : 551	10
8. Postojna ml.	526 : 753	8
9. Salonit Anhovo	452 : 665	7

Kako naprej? V nadaljevanju nas čakajo povratne tekme z vsemi ekipami in, če nam bo uspelo, kvalifikacije za vstop v 2. slovensko košarkarsko ligo marca prihodnjega leta. Kvalifikacij se bosta udeležili prvouvrščeni ekipi iz 3. SKL - zahod 1 in 3. SKL - zahod 2. Rezultati, doseženi v rednem delu, se upoštevajo, napreduje pa le ena ekipa.

MS

Ivan Primc ima PRO trenersko licenco

Na nogometnem igrišču NK Ilirska Bistrica je Ivan Primc, nekdanji igralec bistriškega nogometnega kluba, v petek, 21. novembra, opravil eno zadnjih nalog za pridobitev trenerske licence. V zadnjih nekaj letih je opravil vse zahtevane izpite za pridobitev naziva trenerja C, B in A licence ter nazadnje še tako imenovano PRO licenco, ki mu omogoča vodenje klubov celo v 1. nogometni ligi.

Ob vztrajnem delu in rednem opravljanju izpitov ter ob delni finančni pomoči Športne zveze Ilirska Bistrica, ki se zaveđa, da potrebuje tudi take vrste kader, je Ivan Primc (na sliki P. Nikolića) opravil še zadnjo nalogo iz pedagoške prakse. Training z mladinci in člani NK Ilirska Bistrica je uspešno izvedel ob navzočnosti eminenca slovenskega nogometa, dr. Branka Elsnerja, ki je na fakulteti za šport zaposlen za to področje. Z njim so se po treningu na krajšem pogovoru o športni problematiki, predvsem nogometni seveda, zadržali predstavniki Športne zveze Ilirska Bistrica in domačega nogometnega kluba.

Ob pridobitvi primerne strokovnega kadra pa ostaja navzoče vprašanje, ali se bo bistriški nogometni klub uspel dogovoriti za sodelovanje z Ivanom Primcem ter se tako tudi strokovno primerno okrepi,

posebej če upoštevamo, da je sedanji trener Ivo Paal napovedal odhod iz Ilirske Bistrice.

Z. D.

Kdo bo športnik Primorske?

Časopis Primorske novice in TV Koper-Capodistria sta predlagala, Športna zveza Ilirska Bistrica pa sprejela organizacijo zaključne prireditve, na kateri bo proglašen najboljši športnik Primorske in slovenskega zamejstva. Če vas zanima, kdo bo izbran, pridite v četrtek, 18. decembra, ob 17. uri v Dom na Vidmu.

Za domačine bo prireditve zanimiva predvsem zaradi tega, ker se je v ožji krog kandidatov za športnika Primorske uvrstil tudi Andraž Lipolt, član Trap kluba Ilirska Bistrica, ki je letos dosegel več odmevnih rezultatov na največjih tekmovaljih.

V okviru prireditve se bosta 18. decembra v Športni dvorani OŠ A. Žniderčiča med 12. in 14. uro v košarki in malem nogometu pomerili tudi ekipi novinarjev in domačih veteranov.

Športnik leta 1997

Športna zveza Ilirska Bistrica bo tudi za leto 1997 podelila priznanje Janka Kovačiča najboljšim športnikom za rezultate, ki so jih dosegli na uradnih tekmovaljih.

Plaketo Janka Kovačiča bo podelila najboljšemu športniku, športnici in ekipi, priznanje Janka Kovačiča pa bo podelila perspektivnim mladim športnikom do 15. leta.

Predloge kandidatov s pismeno obrazložitvijo in priloženimi uradnimi rezultati s tekmovalj lahko predlagatelj (športna društva in športni delavci) dostavijo na naslov Športne zveze Ilirska Bistrica.

Priznanja Športne zveze Ilirska Bistrica

Športna zveza Ilirska Bistrica bo priznanja posameznim športnim delavcem, društvom ali drugim pravnim osebam, zaslužnim za razvoj športa, podelila na osnovi dostavljenih vlog in sklepa njenega izvršnega odbora.

Kandidati za priznanje morajo izpolnjevati zahteve iz 4. in 7. člena pravilnika, kar pomeni, da imajo izrazite zasluge za razvoj in organiziranost posamezne športne panoge ali športa v občini nasploh, zasluge za izjemen dosežek tekmovalca ali ekipe (trenerji, klub). Posameznikom, a ne tekmovalcem, se priznanje podeljuje za 10, 20, 30 ali več let uspešnega dela v športu, pri čemer se upošteva že podeljeno občinsko priznanje - Bloudkova značka - iz preteklega obdobja. Društvu ali pravni osebi se priznanje podeli za visoko obletnico delovanja ali izjemen prispevek k razvoju športa.

Predlagatelji naj se za vse dodatne informacije obrnejo na Športno zvezo Ilirska Bistrica, Bazoviška 26, tel./fax 81-177, do 20. decembra 1997.

Izkazal se je Gorazd Slemenšek

Strelci Trap kluba Ilirska Bistrica so zaključili še eno uspešno sezono na tekmah državnega prvenstva. Prav tako pa so zanimive končne uvrstitve po 4., zadnji tekmi za slovenski pokal.

Andraž Lipolt je v članski konkurenci, sicer samo z dvema nastopoma, zbral 90 točk in vseeno pristal na 3. mestu. Soliden je bil tudi Sandi Rolih s 16. mestom med 25 tekmovalci. Prav na koncu razpredelnice pa je z enim nastopom še Vlado Petrič.

V mladinski konkurenci je bil med sedmimi tekmovalci, kolikor jih je nastopalo, najboljši Gorazd Slemenšek, ki je s tem rezultatom potrdil svojo kvaliteto in naziv športnika mladinskega razreda.

Z. D.

Na sliki: Marko Slemenšek, Ivo Kompan in Gorazd Slemenšek, mladinci Trap kluba Ilirska Bistrica.

Zaključek jesenskega dela ligaških tekmovanj v nogometu

Vse selekcije NK Ilirska Bistrica so v novembru, vključno s člansko ekipo, zaključile jesenski del prvenstev v svojih ligah. Članska selekcija je z zadnjo tekmo na domačem igrišču, ko je s tradicionalnim nasprotnikom Idrjo igrala neodločeno 2 : 2, končala jesenski del tekmovanja v 3. SNL - zahod na desetem mestu.

Članska ekipa se je uvrstila na deseto mesto, kar je bilo sicer nekako pričakovano, čeprav so imeli bistriški nogometaši lepo priložnost za še boljše uvrstitev in predvsem za več točk ob zaključku prvega dela tekmovanja v sezoni 1997/1998. Različna dogajanja ob in na igrišču so vseeno prinesla 13 točk, ki pa ne zagotavljajo zanesljivega obstanka v tretji ligi. V vodstvu kluba se zavedajo nastale situacije in pripravljajo skupščino kluba, na kateri naj bi se marsikatera zadeva razčistila in na ta način omogočila mirne priprave na spomladanski del prvenstva. Ekipa, ki se je pred sezono precej pomladila, ima zagotovo lepe možnosti za uspešno nadaljevanje prvenstva, prav pa je, da se ne sporazumi in zamere čimprej razčistijo. Tudi trener Ivo Paal se ni napovedal dokončnega slovesa od Ilirske Bistrice, ampak čaka na prve korake uprave kluba, dejstvo pa je, da bo moralo biti čakanje precej krajše kot si ga v NK Ilirska Bistrica običajno vzamejo za razmislek.

Pri mlajših selekcijah kluba, ki v bistvu delujejo pod vodstvom Športnega društva Nogometna šola Bistrica, je situacija precej drugačna, vsaj kar zadeva vodenje društva in vadbe selekcij. V vseh primerih se je izkazalo, da je bila ustanovitev Nogometne šole Bistrica pravi korak, saj se je strokovno delo z mladimi dejansko dvignilo na višjo raven, pa tudi organizacijskih problemov je čedalje manj, čeprav so na račun starih časov še vedno prisotni.

Letošnji začetek tekmovanj je obležilo tudi sodelovanje NK Ilirska Bistrica z NK Košana, ki je sicer še vedno v povojih, kljub temu pa kaže, da se odgovorni pri obeh klubih zavedajo, da je sodelovanje eden prvih pogojev za nemoteno delovanje obeh klubov, tako bistriškega kot košanskega - košanski kadeti so nastopali z imenom NK Ilirska Bistrica, bistriški mlajši dečki pa z imenom NK Košana. Nekatere mlajše ekipe so pridobile svojega generalnega sponzorja za to sezono: starejši dečki nastopajo z imenom TIMBER TRADE, mladinci pa z imenom MIKA Ilirska Bistrica. Obe ekipi sta imeli tudi novo strokovno vodstvo, saj je v Nogometni šoli Bistrica začel delati odlični ljubljanski trener Drago Ljubisič-Siki, ki je v slabih štirih mesecih dodobra spremenil odnos in mišljenje mladih igralcev.

do nogometne igre. Seveda na boljše, kar navsezadnje dokazujejo ne samo rezultati, ampak predvsem igra ekip, ki jo z zadovoljstvom gledajo tudi najbolj kritični ljubitelji nogometa iz Il. Bistrice. Kljub temu pa pri nekaterih ekipah, tu mislim predvsem na starejše dečke, ne gre brez problemov, saj je igralski kader te selekcije precej majhen in ne zagotavlja kontinuitete dobrih iger. To se je pokazalo na koncu prvenstva, ko so Timbertradovci izgubili tri srečanja z najboljšimi ekipami njihove lige predvsem zaradi kartonov in bolezni. Na koncu so se uvrstili šele na 4. mesto, ki pa je kljub temu lep uspeh, saj so pred njimi le ekipe Koper A, Izola in Piran, ki imajo mnogo večje igralsko zaledje, boljše selekcijo in predvsem odlične zveze pri sodnikih in vodstvenih strukturah MNZ Koper.

MNZ Koper - st. dečki

Lestvica po 11. krogu

1. Koper A	74 : 5	30
2. Izola	48 : 4	27
3. Piran	43 : 18	22
4. Timb. Il. Bistrica	52 : 12	21
5. Koper B	26 : 15	18
6. Koperinvest	47 : 21	15
7. Tabor Sežana	47 : 38	10

Za selekcijo mlajših dečkov veljajo isti razlogi kot za starejše dečke, sicer pa so le-ti ob koncu dosegli dobro 6. mesto in dokazujejo, da so na notranjsko-kraškem področju najboljši. Za Košana, kot se Bistričani imenujejo, tokrat zaostaja celo Sežana, kar je zadosten razlog za zadovoljstvo nad doseženim rezultatom. Tudi pri tej selekciji bo potrebno v zimskem premoru najti ustrezne strokovne rešitve za preskok na višjo kvaliteto raven.

V tej polsezoni je bilo največ problemov s kadetsko ekipo, ki so jo vodili pri NK Košana. Zaradi ohlapnega dogovora okoli vodenja te selekcije je prihajalo do nedopustnih napak, ki so vplivale na igro in slabo, predzadnje mesto z osvojenimi tremi točkami, čeprav je bila ekipa zmorna precej več. V spomladanskem delu sezone bo potrebno največ delati prav s to selekcijo, da bi oba kluba, tako Košana

kot Ilirska Bistrica, v prihodnosti imela nekaj tudi od teh fantov.

MNZ Koper - mladinci

Lestvica po 14. krogu

1. Jadran Dekani	42 : 5	34
2. Mika Il. Bistrica	39 : 14	22
3. Avtoplus Korte	37 : 27	21
4. Jadran Šepič	26 : 28	14
5. Šmarje	23 : 42	13
6. Dragonja	21 : 28	10
7. Koperinvest	12 : 47	7

Na koncu pregleda rezultatov mlajših selekcij NK Ilirska Bistrica se moramo ustaviti pri mladincih, ki so pravzaprav najbolj prijetno presenečenje te polsezona. Pred začetkom priprav na tekmovanje je bilo namreč največ vprašajev povezanih prav z mladinsko selekcijo, ki je stagnirala že lansko sezono. S prihodom novega trenerja in sponzorja - proizvajalca sokov in sirupov Mika iz Il. Bistrice - se je na treningih zbiralo zavidljivo število mladincev, ki so v drugi polovici tekmovanja upravičili visok potencial. Po treh zaporednih porazih so v prvenstvu samo še enkrat remizirali in izgubili z vodilno ekipo primorske lige, dekanskim Jadranom, ostale tekme pa bolj ali manj visoko dobili. Zaradi sistema tekmovanja imajo še nekaj možnosti za osvojitve končnega prvega mesta, čeprav bo to ob solidni ekipi iz Dekanov precej težje kot pred začetkom prvenstva, kljub vsemu pa je namen tekmovanja - popolna angažiranost mladincev pri delu selekcije - dosežen. Sicer pa je Mika končala s tekmovanjem to soboto, 29. novembra, ko je igrala z Dragonjo zadnjo jesensko tekmo v Košabonini in zmagala z rezultatom 0 : 1.

V okviru Nogometne šole Bistrica ves čas delajo še selekcije dečkov do 8 in do 10 let, ki se sicer ne udeležujejo rednih tekmovanj, čeprav selekcija U-10 že tekmuje na raznih turnirjih, ki jih klubi v okviru MNZ Koper prirejajo na travnatih terenih in v dvoranah. O teh rezultatih bomo poročali naslednjič, ko bodo prvič zaigrali tudi najmlajši, ki se na ta tekmovanja šele pripravljajo.

Nogometna šola Bistrica bo na koncu letošnjega leta izpeljala še zaključno in volilno skupščino društva, na kateri bodo podrobneje analizirali opravljeno delo v preteklega pol leta.

A. Z.

Umrl je Alojz Faganel - Džino

V soboto, 29. novembra, je zaključil svojo življenjsko pot naš klubski tovariš Alojz Faganel - Džino.

Pokojnik je bil soustanovitelj Trap kluba Ilirska Bistrica in vsa leta eden njegovih najbolj aktivnih članov. Vrsto let je bil aktiven tekmovalci, pozneje pa je v klubu opravljal pomembne funkcije. Aktiven je bil vse do svoje smrti. Gospoda Džinota se bomo spominjali po njegovi prijaznosti, nesebičnosti in požrtvovalnosti pri opravljanju klubskih dolžnosti.

Dragi Džino, po tekmah na strelišču Črne njive bomo pogrešali tvoje iskrene čestitke in vzpodbude.

Andraž Lipolt

Kam na sestanke

BREZA d.o.o. Ilirska Bistrica (Avtošola in šport bar) nudi športnim društvom iz Ilirske Bistrice možnost brezplačne uporabe sejne sobe za sestanke in ostale dogovorjene športne dejavnosti društev. Naj omenimo, da ima Športna zveza Ilirska Bistrica zaradi prostorskih težav zadnji dve leti seje prav v tem prostoru, uporabljajo pa ga tudi druga društva (bridge, šahovski klub in drugi). Vsa zainteresirana društva se lahko zglasijo na Bazoviški cesti 4, tel. 41-584 ali 41-799, in se dogovorijo za uporabo sejne sobe, ki sprejme okoli 50 ljudi.

NAGRADNA KRIŽANKA št. 2

VODORAVNO: 1. konjski samec, 7. pismeni izdelek, 13. priprava za zapiranje odprtine, 14. glavni prostor mikenske palače, 15. samoglasnika, 16. bolezenska sla po uživanju mamil, 18. pismenka, 20. reka v Nemčiji, 21. začetnici pisatelja Tavčarja, 22. pristanišče v Izraelu, 23. kup kamenja, 24. veliko rešeto z redko mrežo, 26. bolezen gibalnega sistema (krajše), 28. antična azijska boginja prirode in bogov, 29. nekdanji član Slovenskega okteta (Jože), 30. okrogel prostor za nastopanje, 32. ruski šahovski vele mojster (Aleksander, 1913-1981), 33. največji grški otok v vzhodnem delu Sredozemskega morja, 34. vprežna priprava, 35. oltarna plošča, 36. avtomobilska oznaka Kranja, 37. resa, 40. grški didaktični pesnik, 41. cirkuški humorist, 43. Prešernova pesem, 44. avtomobilska oznaka Novoga Sada, 45. bonton, 46. indijsko narodno žensko oblačilo, 47. težnja po združitvi krščanstva z Židi in poganstvom, 51. okrajšava za množino, 52. nacistični zapori v Trstu, 53. okamnina mehkužcev, 55. delavec v tkalnici, 56. plitev, podolžni zaliv.

zabja jajca, 29. kraj na Krasu, 31. kemični znak za natrij, 32. okrajšava za kockou, 33. slovenski pisatelj (Janko, 1852-1897), 34. osnutek, skica, 35. vrh na slovensko-italijanski meji, 36. mikroorganizem, ki povzroča kako bolezen, 38. barvilo živordebarve, 39. pastirske igre italijanskega pesnika Tassa, 41. protestantski pisec pesmi (L. Kež), 42. fevdnik, 45. zadnje predivo, 47. zmes prahu, dima in izpušnih plinov, 48. vrvi, ože, 49. levi pritok Dona, 50. žensko ime, 54. začetnici nekdanje atletinje Ubančičeve.

(Dimitrij Gr)

REŠITEV križanke iz prejšnje številke Vodravno: 1. ščavje, 2. prinos, 13. telovilo, 14. Rodopi, 15. Atal, 16. Ntama, 18. la, 19. Brda, 20. Ema, 21. pol, 22. tir, 23. osa, 24. srd, 25. sin, 26. oma, 27. tein, 29. Rn, 30. obara, 32. Asta, 33. skuter, 35. Porter, 37. tantra, 38. oprava. NAVPIČNO: 5. J. V. (Josip Vidmar), 34. U. N., 36. op.

IZZREBANI REŠEVALCI: 1. Jadranka Likar, Maistrova 10, Il. Bistrica, 2. N. Ša Stanič, Podgrad 86, 3. Milojka Šteberber, Tomšičeva 10, Il. Bistrica. Nagrade dobite v uredništvu.

REŠITEV nagradne križanke št. 2 pošljite na naslov Naš borjač, D 2 d.o.o., p. 60, 6250 Ilirska Bistrica, do ponedeljka 15. decembra 1997, s pripisom križanka Veliko sreče pri žrebu.

NAGRADE: 1. monografija akademskega slikarja Franceta Miheliča, 2. tri knjige iz zbirke Vprašajte Isaaca Asimova 3. knjigi iz iste zbirke.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13						14					
15			16			17					
18		19			20					21	
22				23					24	25	
26			27			28		29			
			30			31		32			
		33						34			
35						36		37		38	39
40					41			42		43	
44				45					46		
47		48	49					50		51	
52								53		54	
55								56			

VROČA LINIJA

Ribarnica
 Na placu 8, tel. 067 81 746, urnik: 8-12, 14-16, pon., sob. 8-12
KOLIČINSKI POPUSTI

Sprejemamo naročila za kvalitetnejše ribe
 lignji in fileti osliča
 vsak četrtek sveži bakala

VERIGA

ŽELEZNINA-BARVE

Titov trg 10, 6250 IL. BISTRICA

Tel.: 067/ 41-580, Fax: 067/ 41-822

Velika izbira vseh vrst barv
 za les, kovino, fasado,
 notranje zidove, ...

NOVO
PLEKSI
STEKLO
NOVO

MOZAIČNA BARVA

JAEGER

VELIKA IZBIRA
 BARVNIH ODTENKOV

- zelo elastična
- izjemna pokrivnost
- aktivno diha
- ne porumeni ...

DOPIŠ

GREGORČIČEVA 24, IL. BISTRICA
 TEL.: 067/81-150, 81-065,
 PRIVAT: 066/88-078
 MOBITEL: 0609 641 098

Franc Miklavec s.p.

PREVOZI TOVORA
 doma in v tujini

ELEKTROMONT

ELEKTROINSTALACIJE
 IN MERITVE

Stritarjeva 1, Ilirska Bistrica
 tel.: 067 81 370

VSA DELA IZVAJAMO
 Z LASTNIM ALI PO ŽELJI Z
 NAROČNIKOVIM MATERIALOM

možnost plačila na več obrokov - čeki

- IZDELJUJEMO VSE VRSTE ELEKTROINSTALACIJ IN MERITEV, ELEKTRO-RAZDELILNIH OMAR, STRELOVODNIH INSTALACIJ
- VODOVODNE INSTALACIJE
- RAZLIČNE BALKONSKE OGRAJE
- VSE VRSTE GARAŽNIH VRAT
- DVORIŠČNA VRATA (ROČNO ALI AVTOMATSKO DALJINSKO ODPIRANJE)

OSNOVNA ŠOLA ANTONA ŽNIDERŠIČA
OE LJUDSKA UNIVERZA
 ROZMANOVA 25 B ILIRSKA BISTRICA

VPISUJE V PROGRAME

- KUHAR - NATAKAR (IV. stopnja)
- TRGOVEC - PRODAJALEC (IV. stopnja)
- OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE IN MLADOSTNIKE
- RAČUNALNIŠKI TEČAJI
- KNJIGOVODSTVO ZA MALA PODJETJA
- VODENJE POSLOVNIH KNJIG ZA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA
- STROJEPISNI TEČAJ
- TEČAJ ZA VODITELJE ČOLNOV
- JEZIKOVNI TEČAJI ZA OTROKE (ANG., ITL. - začetni)
- JEZIKOVNI TEČAJI ZA ODRASLE (II., III., IV. stopnja)
- SOFINANCIRANJE MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

INFORMACIJE
 OE LJUDSKA UNIVERZA
 ROZMANOVA 25B
 TEL.: 067/81-022

DOSTAVA
KURILNEGA OLJA
NA DOM

Vladimir Batista - Jadran
 Ilirska Bistrica, Gubčeva 50
 tel.: 067/42-350
 067/42-310

JACOM
JACOM

VROČA LINIJA

OBRTNIKI

NAMIZNI POSLOVNI KOLEDARJI

IN POSLOVNE ČESTITKE

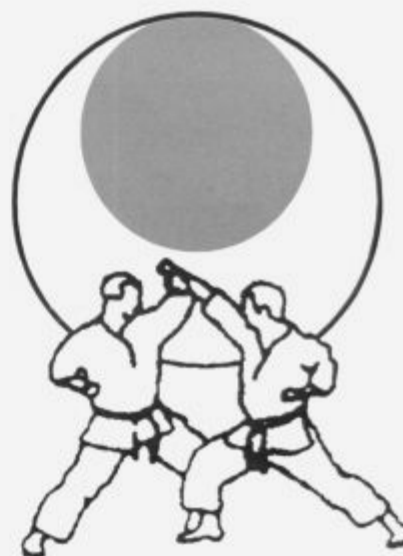
1998 1998 1998

NIZKA CENA BARVNI LOGOTIP

HITRA IZDELAVA

INFORMACIJE: RAST, Pod Stražico 5, Ilirska Bistrica, tel.: 067 41084

KARATE SAMURAI

KARATE-DO SHOTOKAN
ILIRSKA BISTRICA
TEL.: 067 42 053

BLAGOVNICA AGRINA

Ilirska Bistrica

067/41-192, 41-731 URNIK: 8-12, 15-18, SOBOTA: 8-13

ČEBULNICE, VRTNICE

PREKO 300 VRST
ROČNEGA ORODJA
UVOZ IZ AVSTRIJE

ALFA NOŽI
KRAMPI
ŠKARJE
OBLIČI
KLADIVA
ŽAGE...

UGODNE CENE

BARVE
ORODJA
GRADBENI MATERIAL

PRIČAKUJE VAS VAŠA
BLAGOVNICA

AGRINA

Ilirska Bistrica

VROČA LINIJA

VADNJAL
KOVINSKI IZDELKI

Parje 25, Pivka, tel.: 067/50-245, 50-310
fax: 067/50-200, mobitel: 0609 610 144

Izdelujemo jeklene, bakrene in alumijske pritrdilne elemente za izolacije in kritine v gradbeništvu, vijake, žičnike, kljukice, snegolove ter izdelke po naročilu in na zahtevo kupca

ELEKTRO SKOK

INSTALACIJE MERITVE

Trnovska 17
6250 Ilirska Bistrica
tel/fax: 067/81-734

Avto Center DODIČ

Podgrad 3, tel.: 067 85 020, tel./fax: 067 85 262

UGODEN NAKUP

tudi na
PORSCHE LEASING
ali kredit

Na zalogi
vsa vozila
iz programa
VOLKSWAGEN

PREVENTIVA PROTI
GRIPI IN PREHLADU

APARATI ZA MIRJENJE
KRVNEGA TLAKA

PREVENTIVNE IN KURATIVNE
NOGAVICE ZA KRCNE ZILE

Trgovina in storitve d.o.o.
Romanova ulica
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

ZAVAROVANIM OSEBAM
IZDAJAMO TEHNIČNE PRIPOMOČKE
NA NAROČILNICO (RECEPT)

ZELENA ZDRAVILA
INKONTINENČNI PROGRAM
CHICCO PROGRAM ZA OTROKE
PREV. ZDRAVILNI PROGRAM
MEDICINSKA KOZMETIKA
ORTOPEDSKI VZGLAVNIKI
ORTOPEDSKA OBUJTEV

PRODAJNA AKCIJA KUHINJE IN SPALNICE

NAJNIŽJE GENE ZA KVALITETNO BLAGO
NAJBOLJ UGODNI KREDITI 3.4% OBRESTI
HITRA IN BREZPLAČNA DOSTAVA

SALON POHIŠTVA

nova
OPREMA

VOLARIČEVA 5, POSTOJNA, TEL.: 067 25 127

VSAK DELAVNIK
od 9 do 19 ure
SOBOTA
od 8 do 13 ure

MFM
INTARZIJA

MFM INTARZIJA d.o.o.,
Matenja vas 13,
6285 Prestranek,
tel./fax: 067/54-516

VSAK DAN
od 8. - 17. ure
SOBOTA
od 8. - 13. ure

CEMENT ANHOVO	700 SIT/VREČA
APNO	412 SIT/VREČA
MALTIT	600 SIT/VREČA
SALONIT PLOŠČE 5.5V	960 SIT/KOS
MODULARNI BLOK	84 SIT/KOS
BRAMAC	126 SIT/KOS
KER. PLOŠČICE (domače, tuje)	OD 745 SIT/m2
LAMELNI PARKET (hrast)	1880 SIT/m2
SILIKATNA OPEKA	73 SIT/KOS
POCINKANI ŽLEBOVI	400 SIT/m
CEMENTNI BLOK PO TOVARNIŠKI CENI !	

CENE SO Z VRAČUNANIM PROMETNIM DAVKOM Kompletna ponudba PVC cevi in priključkov za odtoke

NOVO T&P CARS NOVO
AVTODELI IN OPREMA

PRODAJJA VOZIL FIAT RACING

ŠPORTNA PLATIŠČA, ŠIRŠE GUME
ŠPORTNI AVSPUHI, ŠPORTNI PRAGOV
ŠPORTNI SPOJLERJI, ...

OBROČNO ODPLAČEVANJE, KARTICI ACTIVA in EUROCARD
POVŽANE 1, 6242 MATERJA, TEL./FAX: 066/ 84 004 URNIK: od 9-19, ponedeljek zaprto

»O, Pavlovec, to je pa pesem, pesem!«

Med 8. in 22. novembrom je bila v galeriji Na Vidmu odprta razstava slikarja Franceta Pavlovca, ki se je pred okroglim stoletjem rodil v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Ljubitelji likovne umetnosti so imeli priložnost občudovati trinajst olj na platnu iz tridesetih in štiridesetih let, last njegovih sinov Damjana in Petra, ki jih je na odprtju razstave, tako kot osnovne prvine umetnosti enega izmed najboljših slovenskih slikarjev krajin in tihožitij, ob petju kvarteta bratov Boštjančič in branju teksta o Pavlovcu izpod peresa dr. Staneta Mikuža, predstavil umetnostni zgodovinar Damir Globočnik.

Avtoportret, olje na platnu, 47 x 34 cm, 1937

France Pavlovec se je že v mladih letih zanimal za glasbo in gledališče, za slikarstvo pa se je navdušil šele potem, ko je prestopal preizkušnje prve svetovne vojne in videl razstavo Riharda Jakopiča. Po opravljenem slikarskem študiju v Zagrebu se je poročil z igralko Marjo Gorec in do smrti leta 1959 živel v ljubljanskem predmestju Ježica, kjer je slikal samoto obsavskega sveta, planin in tišino polj. Prav Sava oziroma voda mu je vedno pomenila nekakšno umetniško tolažbo, saj ga je spremljala v vseh obdobjih ustvarjanja, zlasti pa v tridesetih in štiridesetih letih, ko se je uveljavil kot slikar »izvirne podobe slovenske krajine«.

Pavlovec je bil poet otožnega doživljanja narave. To so opazili že njegovi sodobniki, tudi Oton Župančič, avtor vzklaka, ki je uporabljen za naslov pričujočega zapisa. Pavlovcu je bil ljubši od portretiranja nov dan - dr. Stane Mikuž bi rekel »Svež v barvah; nebo s hitro se menjajočo svetlobo, gozdovi v zlatorumenem soju, za ozadje pa svetlomodre, oprane planine.« Pavlovčeva dela vsebujejo nekaj močnega, skoraj čudežnega, nekaj, kar je tipično slovensko. Naravo, s katero je navezal umetniški pogovor, je neprestano hvalil v barvah. Ko je slikal vodo, vrbe, rečne okljuke, portrete ali tihožitja, ko je poteval po okolici Ljubljane, po Gorenjskem, Dolenjskem ali Primorskem, ko ga je prevzemalo veselje in bolečina - vedno je znal iz narave in sebe iztisniti barve, ki jih je puščal na platnih in s katerimi se je bolj kot katerikoli drug slovenski slikar dobesedno hranil. Zaradi trnove življenjske poti je v Pavlovčevih barvah tudi neka trpkost, ne samo mehko in voljnost; včasih se zgrinjajo, kakor da so stkane daleč od nasmehov, iz isker samovanja.

Razstava v galeriji Na Vidmu je, čeprav skromna po obsegu, vsekakor ponudila dovolj bistvenega za slikarstvo Franceta Pavlovca, ki se je pustil prepoznavati skozi tihoto pokrajino, skozi nanose barv in skozi nadihe svetlega zraka v očeh občudovalcev.

B. Z.

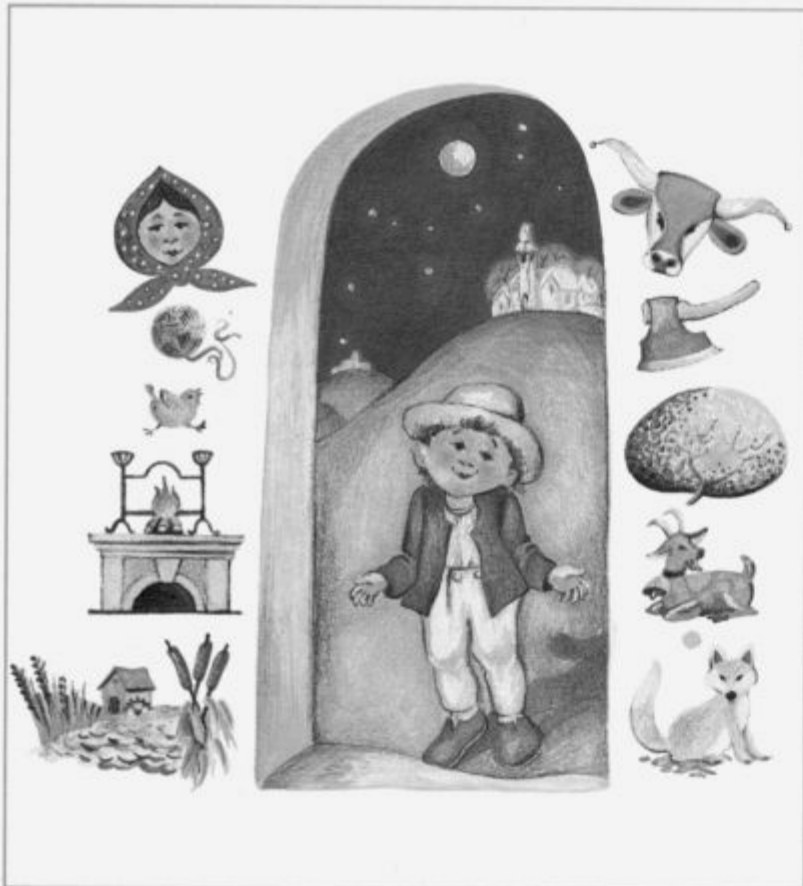

Perice na Savi, olje na platnu, 131 x 188 cm, 1934

ENA DVA, DO NEBA...

»Martin Krpan, či si biu?«

Vse manj je priložnosti za živo prenašanje otroškega ljudskega izročila. Sodobni čas in način življenja sta ga odmaknila iz našega vsakdana. Mogoče pa se bo v teh zimskih večerih le našlo nekaj časa, ko bomo svoje otroke med igro naučili pesmico, ki smo jo že sami skoraj pozabili, zama pa bi jo iskali v pesniških zbirkah in učbenikih. Prav ta kotiček bo namenjen otroškim pesmicam, igricam in običajem iz naše okolice, posebej tistim, ki niso bili še nikjer zapisani in objavljeni.

Tokrat začenjamo z verižno pesmico, ki jo sicer poznajo tudi po drugih krajih na Primorskem in Notranjskem. Povedala jo je Alenka Kastelic iz Zarečice. Mnogi se je boste gotovo spomnili v malo drugačni različici, vse pa so enako »pravilne«. Prav tale ima zanimiv uvodni verz, ki nam priča, da je bil tudi naš narodni junak, neustrašni Martin Krpan, nekoč otrok. Zanimiva se nam bo zdela tudi vprašalnica »či«, ki jo danes že tako poredko slišimo.

Martin Krpan, či si biu?
U beli Ljubljan'ci štrencu viu.
Kaj ze luon so dali?
Enu kilovu pišče.
Či je tistu kilovu pišče?
Uošu mi je pod ognjišče.
Či je tistu ognjišče?
Uodka ga je poplavala.
Či je tista uodka?
Uol'k jo je popiu.
Či je tisti uol'k?
Šějrcu ga je posekala.
Či je tista šějrcu?
U grm'k je zletela.
Či je tisti grm'k?
Kuoza ga je objela.
Či je tista kuoza?
Vuk jo je puoju.
Či je tisti vuk?
U uodo je skuoču
In si uso r't zmuoču.

Zapisal in ilustriral:
Romeo Volk

RAZSTAVA MUZEJSKEGA ŠTUDIJSKEGA KROŽKA

Poštna preteklost Trnovega

Na sedežu trnoveške pošte si je še do konca novembra moč ogledati zanimivo predstavitev »Tristoletne poštne tradicije Trnovega« in slediti številnim zgodovinskim podatkom o poštne mreže v Trnovem na prehodu od morja na Kranjsko in obratno, ki segajo daleč pred Napoleonov čas pa vse do odprtja sodobnega poštnega urada v Trnovem v letu 1903.

Zanimiva so tudi poimenovanja trnoveške pošte. Sprva je bil na poštnem žigu dvojezični slovensko-nemški naziv pošte TRNOVO NA KRANJSKEM in DORNEGG IN KRAIN, pod Italijo TORRENOVA DI BISTERZA, kasneje TORRENOVA DEL NEVOSO. Po osvoboditvi je imela kratek čas prvič in zadnjič samo slovenski naziv TRNOVO PRI ILIRSKI BISTRICI. Podatki o trnovski pošti nas vodijo v današnji čas, ko je bila v letu 1991 po treh desetletjih znova odprta. Na veliko razočaranje domačinov pa je s poštnega žiga izginilo ime Trnovega, saj na poštnem žigu bremo ob številki pošte 6251 (le) ILIRSKA BISTRICA.

Tudi ta razstava ima namen vzpodbuditi občinske in poštne oblasti, da se pošti in

naselju vrne prastaro ime Trnovo. Razstavo je pripravil Muzejski študijski krožek, ki že štiri leta deluje pri Ljudski univerzi Ilirska Bistrica in ga vodi Vanda Volk. Odprtje razstave je sodilo v okvir mednarodnih prireditelj ob »Tednu vseživljenjskega učenja 97« med 29. septembrom in 3. oktobrom. Ob tej priložnosti je Muzejski študijski krožek za svoje marljivo delo prejel posebno priznanje, ki mu ga je ob prisotnosti predsednika Republike Slovenije Milana Kučana namenil Andragoški center v Ljubljani, ki tudi sicer usmerja dejavnost podobnih študijskih krožkov pri ljudskih univerzah po vsej Sloveniji.

Tekst in fotografija:
Vojko Čeligo

V OTROŠKI SKUPNI CENTRA ZA SOCIALNO DELO ILIRSKA BISTRICA Sončna vrata »Sončka«

Skozi sončna vrata »Sončka«, otroške skupine Centra za socialno delo Ilirska Bistrica, vsak dan vstopajo otroci, ki iščejo družbo, igro, pomoč pri učenju, pa tudi občutek lastne osebnosti in samospoštovanja. Po pisanju solskih nalog, pri katerih jim pomagajo mentorji Melita Prosen, Mario Princ, Jana Benc, Damjana Kapulj in Jasna Rolih Bekrić, se radi prepuščajo prostočasnim dejavnostim - risanju, izdelovanju lutk, branju pravljic, igranju namiznega tenisa, gledanju filmov itd.

Najbolj so srečni takrat, ko jih kombi odpelje proti novim doživetjem: letos so si ogledali že dve predstavi v Lutkovnem gledališču Ljubljana, kjer so pokazali lutke, ki so jih izdelali po likih iz Kettejeve »Zimske romance«, na Vrhnikih so obiskali rojstno hišo Ivana Cankarja in še bolj spoznali revno otroštvo velikega slovenskega pisatelja, pred kratkim pa so bili tudi v gradu Snežnik. »Bilo je čudovito, peljali smo se skozi Cerknico in se vrnili čez naš Mašun. Na kmetiji v Dolenji vasi smo jahali konje,« čebļjajo navdušeni otroci v enem glasu, v katerem je veliko pričakovanj in želja.

Aleš, Sandi, Emil, Filoreta, Tanja, Irena, Ibrahim, Mateja, Vlasta, Martina, Pe-

tra, Tina, Nermin, Arnela, Andreja, Luka in drugi - vsi ti solarji govorijo o svojem »Sončku« z veliko ljubezni in hvaležnosti, saj so prepričani, da imajo popoldnevi, ki jih preživijo v njem, več barv in smisla.

Nekaj jih bodo pokazali za božične in novoletne praznike z razstavo svojih risb in keramike, uprizorili bodo lutkovno igrco ter izdali novo številko časopisa »Sonček«, v katerem bodo spet sporočili:

Sonček - balonček,
igray se z nami,
tako je žalostno
kadar smo sami!

I. B.

Otroci iz skupine »Sonček« imajo radi izlete.